

V **SOKOL SYDNEY**
VEŠTNÍK **AUSTRALIA**

ZÁŘÍ / ŘÍJEN 2009

FREE LOAN CAR
All Vehicle Servicing & Repairs!

Autolab[®]
be safe. be sure

Daniel Chermak, Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly - United petrol station
Phone: 9976 3255

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

MAGICAL WHITE CHRISTMAS / NEW YEAR TOUR

Experience the grandeur of the Imperial Cities of old Europe

BRATISLAVA- BUDAPEST - ČESKÝ KRUMLOV - PRAGUE - VIENNA

21 Day Luxury Escorted Tour Departs 26 December 09

It is my pleasure to invite you to experience an unforgettable 21 day escorted, luxury tour discovering the Imperial Capital Cities of old Europe - Budapest, Prague, Vienna, Bratislava – and the UNESCO listed Český Krumlov in South Bohemia.

Discover the rich historical background and contemporary culture of each city as well as the enchanting continental countryside. Our tours include detailed sight-seeing trips with expert local guides, breakfast, dinners, entrance fees, tickets to opera, concert, theatre, etc. The tours include everything except lunches! I accompany each group and make sure you have a truly relaxing and stimulating holiday. Each evening we dine at local restaurants, often to the delightful tunes of genuine gypsy music, the harp or jazz.

Our Tours are known for the sophistication and variety of cultural experiences on offer. In Prague, we will attend the stunning **Prague State Opera**. In this 120 year old opera we will enjoy a performance of **Puccini's La Boheme**. Also in Prague we will experience the typically Czech culture with premium tickets to the **Black Theatre** that will amaze and entertain you! In Vienna we will enjoy a world class **Mozart & Strauss** Concert at the historical Kursalon where the Strauss brothers celebrated their greatest triumphs. As an optional extra you will be able to attend the morning mass at the Hofburg chapel and listen to **Vienna Boys Choir**.

We will welcome the **New Year with a Special Gala Dinner** with entertainment and the local traditions at our luxury Spa hotel in Budapest. Here we can re-energise with Spa Treatments. Find out exactly what the Europeans have been raving about for centuries, all in the comfort of your hotel! The hotel is located in the heart of the city on the historic Margaret Island on the river Danube dividing Buda and Pest.. We'll enjoy a spectacular evening **cruise on the Danube** and see the illuminated Budapest in all its glory! You'll be amazed when we visit the Parliament House decorated with **statues of Hungarian kings**.

Our tours are personalized - we don't rush, start our sightseeing tours at 10 AM, giving you plenty of time to enjoy the full buffet breakfast. Our leisurely pace includes plenty of free time for individual sightseeing and shopping. As a native of Slovakia I am fluent in the languages of the countries we visit and will take you places that only the locals know about.

This 21 day European Tour is an extraordinary experience at **\$9,995 pp twin share for an all inclusive holiday**. This includes **Return Economy Class Air Fare** with **Emirates, Airport Tax**, 4 & 5 star centrally located hotels, breakfast and dinner daily, comprehensive sightseeing tours, entrance fees, New Year's Eve Gala dinner and entertainment, tickets to Prague Opera & Black Theatre, Concert In Vienna, visit of Budapest Parliament House, Schonbrunn Palace in Vienna, cruise on the Danube, two spa treatments, tipping and portage. Single Room Supplement \$1600.

In Budapest we'll welcome the **New Year with a Special Gala Dinner** with entertainment and local traditions and the following day we'll enjoy a **New Year's Day concert**. All this in the comfort of our luxury Spa hotel on the historical Margaret Island located on the river Danube that divides Buda & Pest. Here, you can benefit from the thermal pools and rejuvenate with two Spa Treatments! We'll enjoy the Grand city, including the impressive **Neo Gothic Parliament House** where the Crown Jewels are displayed. In the evening set sail on a **Private cruise** on a spectacular Danube to see Budapest in all its illuminated glory.

To book download the Booking Form from www.europeanspatours.com.au and return with deposit of \$1,000 per person to European Tours.

Please do not hesitate to call me if you would like to know more. I look forward to hearing from you.

Eva Santo
Director/Tour Leader
Eva's European Tours

Contact Details:

Phone: (02) 9449 1786

Mobile: 0419 999 565

Email: eva@spatours.com.au

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

7 ST PAULS ST, RANDWICK NSW 2031

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA POSKYTUJÚCA
SLUŽBY V ROZLIČNÝCH OBLASTIACH PRÁVA**

Právnu poradu si môžete zaistiť na:

TEL: (02) 9399 9374 MOB: 0423 056 884

FAX: (02) 9326 6012 EMAIL: eberntsen@optusnet.com.au

Nabízím překladatelskou službu na veškeré práce z češtiny do angličtiny
zejména překlady legálních dokladů a v oblasti zpravodajství, beletrie (literatury,
rodinné biografie), zdravotnictví, sportu, médií apod.

Alena Jirásková

Schválená překladatelka NAATI

(National Accreditation Authority for Translators and Interpreters)

+61 409 677 522

czlink@hotmail.com

H. G. Mayer & Co.

METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED
ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS

Phone: 9707 1833

All Mail to:
P.O. Box 58
Yagoona 2199

Cnr Dutton St, & The Crescent,
Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PRÍSPĚVKY na rok 2009 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2009. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „**Sokol Sydney Ltd**“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

Příspěvky 2009	\$ 25.00
Příspěvky 2008 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu	\$
Celkem	\$

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 5
Ročník LVII
Září/říjen 2009

Number 5
Volume LVII
September/October 2009

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

Print Post Approved PP 239732-00003

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Ground Round

MNICHOV 1938 – soudobá karikatura

OBSAH

<i>Slovo starosty a pokladníka</i>	6
<i>Ohlasy čtenářů</i>	8
<i>Konference k 90. výročí ČR</i>	9
<i>Sokolské pluky Stráže svobody</i>	9
<i>Letem světem</i>	12
<i>Žalov</i>	16
<i>How socialism works</i>	18
<i>Druhá světová válka</i>	20
<i>Několik vět 2009</i>	21
<i>Vylodění v Normandii</i>	22
<i>V dobách bojů o Slovensko</i>	24
<i>Kino Ponrepo</i>	27
<i>A German's View of Fanatics</i>	28
<i>Humor</i>	29
<i>Dvojčata</i>	30
<i>Perly a perličky</i>	34
<i>Exilové „přežívání“ v Curychu</i>	40
<i>Z tajů krás české řeči</i>	44
<i>Estébácci Garyka Dutky</i>	46

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Vyhrazujeme si právo články upravit.

Redakční rada:

B Šindler, P Čermák,

M. Daňková

Telefon redakce:

02 9981 4765

Email:

petevasyd@hotmail.com

Věstník se též nachází na internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

4.11.2009

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Vážení sokolové, sestry, bratři a krajané,

Často vzpomínám na doby našich zábav a oslav, které jsme tu v Národním domě pravidelně pořádali. Vzpomínám si, jak jsem se těšil na setkání s našimi krajany a hlavně na to, že jsem byl často mezi sokolskými přáteli.

A co dnes, proč to již tak neděláme? Dosti často se mě někteří krajané ptají, proč se zde již nic nepořádá. Nevím, kolik našich Čechoslováků, kteří naše akce dříve hojně navštěvovali tu v Sydney ještě žije. Ale dostat je na zábavy do našeho Národního domu v dřívějších počtech je dnes skoro nemožné – důvodů je nekonečně mnopo.

Jediná společenská aktivita, která ještě dnes pokračuje je kino Ponrepo, kde se pravidelně na film přijde podívat asi tak 10 – 18 věrných členů naší sokolské jednoty.

Mohu jen doufat, že na vepřové hody v říjnu přijde mnoho z těch, které jsem tu s potěšením vídal v dřívějších dobách.

Nazdar Jan Jelínek

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel bylo opět zvýšeno na 25.20 AUD. Prosíme zahraniční odběratele aby nám laskavě v budoucnu zasílali 30 AUD místo dosavadních 25 AUD, pokud si to ovšem mohou dovolit. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$375; fond na údržbu Národního domu \$35. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2009 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2009**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2008 a mnozí za rok 2009.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2009.

Vydání: celkem \$6,765.36, žádné mimořádné.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.7.2009 do 31.8.2009:

Vnenk L	15	Procházková J	50	Winter Eva Dr	25
Tichý V	100	Grotte F	25	Jedovnická J	50
Čechová M	25	Pohl A	50	Štasenka D	25
Hapl R	20	Muchová L	25		

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086**.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme používejte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

#####

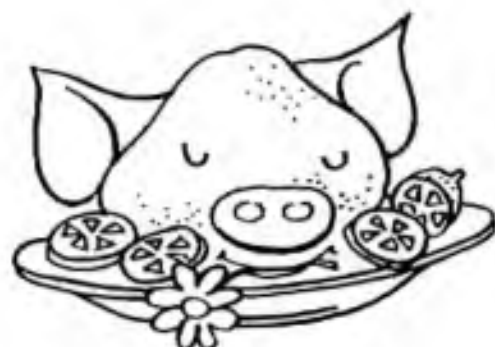
**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO
PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.**
**VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765**

#####

SOKOL Sydney

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Vás srdečně zve

na

Vepřové hody **v sobotu 24/10/2009**

v sokolském Národním domě
K tanci a poslechu hrají a zpívají
Julie a Jim od 19:30 hodin

Vstupné při rezervaci: \$10, u dveří \$15

Bohatý výběr předkrmů a jídel se podává od 18.00 hodin

Rezervace:

Petr Čermák 9981 4765

email: petevasyd@hotmail.com

SMS: 0429 927 388

Prosíme o včasné rezervace vstupenek, večerí
a zákusků do **14. 10. 2009.**

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Poukázky na REZEROVANÉ večere budou mít jinou barvu a ABSOLUTNÍ přednost obsluhy. Hosté bez rezervace musí čekat pokud všichni hosté s rezervací nebudou obslouženi BEZ OHLEDU NA POŘADÍ PŘÍCHODU. Zajistěte si včasnou obsluhu rezervováním večere.

Ohlasy čtenářů Věstníku

Vážená redakce,

Nejprve díky za slova, která jste o mně napsali v minulém Věstníku. Nezapomínám na Sydney, byl tam největší kus mého života. Po návratu do rodné Plzně po tolika rocích člověk jaksi začíná opět „znova“ a dnes jsem zda zcela sama – všechny děti jsou v Austrálii – a nemám jediného živého příbuzného. Ale život není pohádka – a tak dokud je člověk zde na zemi musí žít, probíjet se a uvědomovat si, že těch krásných okamžiků není mnoho, že život je vlastně boj – „na světě boj je všude“ – jak píše Neruda. Ale přes všechny stíny, vrásky, bolesti a svízele přijdou přece jen krásné chvíle. Jako když po dlouhé době zachmuřené oblohy zasvítl sluníčko!! A to se mi právě přihodilo – a tuto radost a toto „sluníčko“ chci s Vámi sdílet tam v Sydney. Z přiložených fotokopii dokladů vše pochopíte a nemusím nic více vysvětlovat. (Pro podrobnosti si přečtete „perličku“ na straně 36 – redakce Věstníku.) A tak uvažuji, že přece jen existuje někde spravedlnost, a že přes všechny těžké dny, přes všechny často „zapomenuté“ nebo „nepoznané“ práce se najednou objeví vzácná chvíle uznání. Věřte, že při předávání cen ve Valdštejnském paláci jsem měla oči plné slzí, tak dojatá jsem byla. Těší mne, že jsem nezklamala své rodiče, svého milovaného otce, kterého jsem již nikdy nespatriila – a toto vyznamenání jsem obdržela 23. července – v den tatínkových narozenin!! - Jaká dojemná souhra!! . Vzpomínám na Vás, Čechy v Sydney často – kéž Vás tam Bůh chrání a žehná Vám. Se vzpomínkami a s pozdravem ze země České Hana Gerzaničová.

Vážený pane Jelínku,

Dovolte mi prosím poznámku k článku uveřejněném v sokolském věstníku (Červenec/Srpen 2009), kde pan Šindler pomlouvá mého zesnulého manžela Františka Kříže. Odlet z Brna byl nemyslitelný a i let z CEBINA se čtyřmi osobami na palubě letounů byl velmi riskantní. Všichni byli odhodláni v případném neúspěchu zahynout. Soudní spory po doletu byly skončeny ve Švýcarsku. Pan Šindler musel asi hovořit s Frantou anglicky, když si dovozuje hodnotit jeho jazykové schopnosti. Austrálie nedokázala využít u mnoha krajanů jejich schopnosti a proto někteří emigrovali dál do USA, kde se jim dostalo většího uznání a i docílili většinou značných úspěchů. Promiňte, že píš o tomto nechutném a hanebném napadení přímo Vám a děkuji za pochopení.

Zdraví Vás Anna Křížová NJ USA

Vážená paní Křížová,

prostřednictvím bratra Jiřího Jelínka a sokolského Věstníku jsem se dověděl o Vaší poznámce k mému článku, v němž je také řeč o Vašem zesnulém manželovi dr.Františku Křížovi. Rád bych k Vaším řádkům uvedl několik vysvětlivek. František byl jak v Curychu tak později zde v Sydney mým dobrým kamarádem. Ani ve snu by mě nenapadlo jeho památku jakkoli napadnout. Byl to člověk vysoké inteligence a vysokého vzdělání, jeden z nejschopnějších exulantů, které jsem kdy kde poznal. Byl to právě on, František, kdo mi v Sydney s Tomem Lukem, dříve také Curyšanem, přišli naproti do přístavu, kde zakotvila moje loď. Potom jsme se dále a dlouho stýkali zde v Sydney, v Sokole i mimo Sokol. Vždycky jsem si vážil Františkovy odvahy uniknout z Československa letadlem – že potom došlo k rozporům, soudním i mimosoudním, o hodnotu letadla neměl Františkovi nikdo za zlé, a drželi jsme mu palce. František byl, bohužel, jedním z těch, kdo sice dovedli německy i anglicky plynne číst a psát, avšak jeho mluvní vyjadřování bylo ubohé. Zde v Austrálii nakonec pracoval jako průvodčí na tramvaji, protože v padesátých letech byla Austrálie neúprosně odmítavá k exulantům vůbec a k těm, kdo se nedomluvili anglicky, ještě odmítavější. Proto také František, tak jako i jiní, z Austrálie odešel do Spojených Států, kde našel větší pochopení a uznání svého evropského vzdělání. Velice mě mrzí, že jste si moje slova vyložila jako „nechutné a hanebné napadení“. Rozhodně tak miněna nebyla.

Bořek Šindler, Sydney

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

Využije Sokol myšlenky z konference k 90. výročí republiky? Možné závěry proběhnuvší konference Luboš Novotný *Sokolský vzdělavatel 1/2009*

V prostorách Valdštejnského paláce, sídla Senátu Parlamentu České republiky, proběhla konference zaměřená k úloze Sokola při vzniku Československa. Jednání se zúčastnil i předseda Senátu MUDr. Přemysl Sobotka. Ve vystoupeních se především promítaly zasvěcené historické pohledy na tuto problematiku, ale shrnutí učiněno nebylo. Z toho důvodu a po vyslechnutí příspěvků i mimo tuto konferenci, se nabízejí tyto závěry:

Vystoupení prokázala neměnnost platné myšlenky, že založením Sokola byla vytvořena jedna z prvotních podmínek vzniku Československého státu.

Hlavní síla působnosti Sokola spočívala v organickém propojení tělocvičných jednot na život v obcích, aktivní účastí jeho členů na veřejném životě.

Způsob organizovanosti, dlouhodobé výchovné principy, vysoká motivace členů, účinný vzdělávací systém aplikující i poznatky ze zahraničí, vytvořily předpoklad k tomu, že se Sokol stal významným partnerem předválečného státu v jeho výchovné, vzdělávací i zdravotní funkci.

To, že sokolská organizace byla jednou z nejdůležitějších opor Československého státu a jeho demokratického politického systému, se plně prokázalo právě jejím útlakem a likvidací, a to jak v době nacistické okupace, tak i v letech následujících, a také přinesla v těchto dobách vlastně ze všech spolků největší oběti.

Prerušovaný kontinuální vývoj Sokola, přes jeho skryté, byť nepřetržité fungování v jiných společenských strukturách v nedávné minulosti, se nyní projevuje především ve složitosti jeho širšího zapojování do veřejného života i do nově vzniklých hospodářských struktur.

Současné poslání Sokola, resp. České obce sokolské, se odvíjí od jeho možnosti uspokojovat především pohybové potřeby občanů prostřednictvím tělocvičných jednot, ve kterých tito občané mají i možnost vlastní tvorby programu a správy spolkového majetku v rámci demokratických pravidel.

Pretrvávající principy organizace, vzdělávací cíle a ideové zakotvení Sokola vytvářejí předpoklad k tomu, aby právě v dnešní době byl Sokol, spolu s dalšími historicky opodstatněnými organizacemi, nositelem moderně formulovaného národního programu v oblasti určité očisty a aktivace veřejného života.

Konference otevřela některé nové pohledy na sokolskou historii, naznačila směr dalšího bádání, zejména s ohledem na potřeby formulace reálných a obecně přijatelných programových záměrů i politických cílů v současnosti.

SOKOLSKÉ PLUKY STRÁŽE SVOBODY Jan Waldauf (Dokončení)

Význačný sokolský pracovník a redaktor „Kanadského Sokola“ bratr Jan Waldauf (autor vynikajících dějin Sokola pod titulem „Malé dějiny – velké myšlenky) měl tuto přednášku v Torontu v listopadu 2008. Redakce Věstníku ji považovala za natolik závažnou, že zde byla uveřejněna na pokračování v plném rozsahu.

Následuje opět několik stručných údajů o činnosti 3 praporů II. pluku:

I. prapor 2. pluku byl 12. února odvelen na Těšínsko, kde konal službu na demarkační čáře u Ogrodzony. 26. února byl odvelen na novou demarkační linii na řece Olši a zaujal postavení v úseku Nebory-Oldřichovice–Milíkov. 15. března se stáhl do zálohy v osadě Bludovice. V polovině června převzal hraniční úsek Špluchov-Sovinec-Darkov, kde konal službu do 8. září. Od té doby do svého odchodu z Těšínska 10. listopadu byl ponechán v záloze. V druhé polovině listopadu byl odvelen do Českých Budějovic a rozpuštěn. Byl to jediný prapor, který konal celou svoji službu na Těšínsku, kde mimo vojenskou službu vyvíjel také činnost kulturní.

II. prapor 2. pluku prováděl strážní službu na česko-bavorském pomezí. 14. července byl odvelen na Slovensko, kde budoval opěrné body poblíž Děvína. 30. července byl převelen do Bratislavy a v srpnu se účastnil obsazování Petržalky, kde byl pak pověřen hlídkovou službou, při které docházelo k občasným přestřelkám. Začátkem září byl odvelen do Bratislavy, odkud se koncem září vrátil do Českých Budějovic, kde byl v říjnu rozpuštěn.

III. prapor 2. pluku byl odvelen 9. července na Slovensko a zařazen k výcvikové skupině západní armády u Hlohovce. V bojích nebyl nasazen. 1. září se vrátil do Českých Budějovic a byl rozpuštěn.

Třetí pluk sokolské Stráže svobody, ustavený 10. prosince v Brně, měl ve svém stavu 2,308 sokolů a 192 členů DTJ, celkem 2,500 mužů. Vykonával strážní službu v Brně a okolí, působil také na Těšínsku a na Slovensku, kde padli 4 muži a 6 jich bylo raněno. Postavil a vyzbrojil dva obrněné vlaky a přechodně se stal vyzbrojovacím útvarům pro nově vznikající dobrovolnické jednotky. Pluk postavil tři prapory a byl rozpuštěn koncem listopadu 1919.

Opět pro doplnění, několik stručných údajů o činnosti 3 praporů 3. pluku:

I. prapor 3. pluku byl 9. února 1919 odvelen na Těšínsko, kde konal službu na demarkační čáře u Godziszowa. Koncem února byl odvelen k službě do jižních Čech a odtud 1. července na Slovensko, kde byl přidělen jako záloha pro případ napadení rakouskými bolševiky. Od 3. srpna do 8. října konal službu u Komárna v úseku Velký Meder. V říjnu se vrátil do Brna a byl rozpuštěn.

II. prapor 3. pluku byl rovněž 9. února odvelen k strážní službě na Těšínsko a koncem února do jižních Čech. 1. srpna byl odvelen na Slovensko, kde vykonával do 8. října službu u Stupavy. 11. října se vrátil do Brna a 20. října byl rozpuštěn.

III. prapor 3. pluku konal výlučně strážní službu v Brně a okolí, kde byl koncem srpna 1919 rozpuštěn.

Čtvrtý pluk sokolské Stráže svobody ustavený 3. února 1919 v Plzni měl ve svém stavu 644 sokolů a 356 členů DTJ, celkem 1,000 mužů. Vykonával strážní a pořádkovou službu v Plzni a okolí a pak na Podkarpatské Rusi, kde zaznamenal ztrátu dvou mužů. Postavil pouze jeden prapor, protože ve Škodových závodech byla potřeba českého dělnictva pro zajištění výroby. V červenci 1919 byl z pluku ustaven polní prapor v síle 566 mužů a převelen na Podkarpatskou Rus, kde byl zálohou IX. brigády. Vykonával službu na slovensko-polské hranici a na slovensko-rumunské demarkační čáře v hornatém terénu, která byla velmi náročná. Kromě vojenské služby vyvíjel na svém působišti také různou kulturní činnost. Například 17. srpna uspořádal ve Svalavě pěvecko-recitační akademii a 12. října veřejné sokolské cvičení v Koločavě. 26. října byl stažen do Volovce a postupně do Košic. Koncem října byl odvelen do Plzně, kde byl koncem listopadu 1919 rozpuštěn.

To tedy byl stručný přehled jednoroční činnosti sokolských pluků Stráže svobody.

Účast sokolů na stabilizaci situace v nově vzniklém státě byl dán jeho ideovým zaměřením, psal Josef Hovorka ve své diplomové práci. Od svého vzniku v únoru 1862 byl vědomě a důsledně budován v souladu s českým národním programem. Důležitý byl jeho branný prvek. Neprojevoval se ale militantně, neboť Sokol nebyl budován jako vojenská nebo polovojenská organizace, byl budován jako organizace tělocvičná.

Branný význam Sokola si uvědomoval také Masaryk. Již v prvních dnech války na začátku ruské ofensivy uvažoval o případném využití Sokola jako národní bezpečnostní strážce, nebo dle potřeby i jako národního vojska.

Vystoupení sokolských jednotek mělo své kladné i záporné stránky. Sokolské jednotky, i když se to zdá nelogické, byly částečně destabilizujícím prvkem, právě pro svoji odlišnost od ostatní branné moci. Již třeba sokolské symboly jako pero a kokarda ukazovaly na jejich odlišnost. Odlišný byl i vznik sokolských jednotek. Nevznikaly z prosté, zákonem vymezené povinnosti, ale z opravdové snahy pomoci. Nutné spolupůsobení bývalého rakousko-uherského důstojnického sboru s národnostně vyhraněnými činovníky Sokola muselo ovšem nutně vyvolat konfliktní situace. K otevřenému střetu však nedošlo, konflikty byly tlumeny společným cílem. Obě složky – vojensky nevzdělaní sokolové a národně ne příliš uvědomělí důstojníci – musely k splnění úkolu vytvořit jeden celek.

Přínos sokolských jednotek nespočíval v jejich vojenském působení. Sokolové nebyli vojáky, byli to cvičenci, sportovci. Přínos a význam jejich jednotek byl v tom, jak se rezolutně postavily za ideály československé státnosti. Důležitá byla i jejich národně uvědomovací akce a kulturní působení na Slovensku. Byly nejdůležitější činností, kterou Česká obec sokolská přispívala – ne k vojenskému, ale k ideovému začlenění Slovenska, k posílení česko-slovenské vzájemnosti.

Sokol se nestal národní armádou ani dominantní silou při konsolidaci situace let 1918 a 1919, ale – Sokol byl první. První, kdo nabídl pomoc československému státu, první, kdo vystoupil na podporu jeho zájmů. „Sokolské působení“, jak uvedl Josef

Hovorka v závěru své diplomové práce, „můžeme přirovnat ke kamenu, jenž spustil celou lavinu.“

V sokolských jednotkách se bojů na obranu Československého státu účastnilo celkem 13,029 mužů. V bojích padlo celkem 46 mužů, raněno bylo 197 mužů.

Jak již název Stráž napovídá, sokolské pluky Stráže svobody nebyly ustaveny jako vojenské jednotky - byly zamýšleny jako strážní oddíly k udržení pořádku. Že se přesto osvědčily i v bojové situaci ilustruje snad nejlépe svědectví, které vydal v dubnu 1932 francouzský generál Eugen Mittelhauser, tehdejší náčelník hlavního štábu Československé armády, z něhož uvedu několik výňatků:

„Má spolupráce s ministrem Šrobárem začala v Bratislavě dne 31. května 1919 a ihned se ukázalo, že bude plna událostí vzrušujících a nepředvídaných. V té době byl postup divizi Bély Kuna velmi rychlý, naše vojsko ustupovalo. Dne 4. června padly Levice do rukou nepřítele, Košice a Zvolen byly ohroženy. Maďarský přední voj dobyl Nových Zámků a postupoval obrněnými vlaky jednak na Galantu, jednak na Komárno.

V Bratislavě ostřelovali nepřátelé kulometem z druhého konce dunajského mostu přístup na most, ostřelovali i okna vládního paláce, kde konal ministr Šrobár porady. Polovina obyvatelstva města Bratislavy byla podezřelá, okolí Galanty a Velký Žitný ostrov byly nepřátelské.

Vedení sokolstva uvážilo závažnost okolností. Mladá československá demokracie byla překvapena, právě když organizovala svou národní obranu. Její divize ruských legionářů byly ještě daleko na Dálném východě, na cestě domů. Sokolstvo svým odhodlaným rozhodnutím postavilo postupně několik praporů dobrovolníků. První prapor Stráže svobody byl poslán z Prahy do Bratislavy již v únoru. Dosud si vybavuji v myslí posilující dojem, který v nás zanechal pohled na toto krásné vojsko. Chování mužstva bylo rozhodné, vystupování důstojníků klidné a rázné a jejich tvář zářila vlasteneckým ohněm.

3. června dosáhla tíseň v Bratislavě vrcholu. Bylo třeba uskutečnit co nejdříve osvobozující manévr, aby byl nepřítel zastaven a aby přešla iniciativa boje do našich rukou. Tento manévr měl přijít překvapením z Komárna a měl postupovat na Nové Zámky a na nepřátelské komunikace, zatím co 7. divize by zároveň vyrazila z Nitry. Scházel však jeden prapor, aby mohl být zvýšen početní stav oddílu vycházejícího z Komárna na tisíc mužů všech zbraní. Nemohl jsem to přikázat I. praporu Stráže svobody, protože ministerské rozhodnutí výslovně nařizovalo neposílat jej na frontu před doplněním jeho výcviku. Ostatně byl tento prapor s hrstkou námořníků jedinou bratislavskou posádkou.

Toho rána dne 3. června, ve chvíli, kdy jsme si s plukovníkem Faucherem, náčelníkem mého štábu, vyměňovali názory ne právě růžové, přecházel pod našimi okny první prapor sokolských dobrovolníků. Jejich krok byl pomalý, ale odměřený a z řad každé roty se vznášel vážný zpěv, jakoby hudební ohlas bývalých zpěvů husitských. Za deset minut nato jsem byl v pracovně ministra Šrobára. Obrátil jsem se na něho nejenom jako na ministra, ale také jako na velkého sokola a předložil jsem mu dvě naléhavé žádosti. Nejprve jsem ho žádal, aby mne zbavil rozpaků, pokud se týká účasti sokolských praporů při operacích, tím, že schválí neodkladné vyslání sokolských dobrovolníků do Komárna; potom jsem ho žádal, aby si zajistil osobní bezpečnost aspoň na tu dobu tím, že ustoupí se svým úřadem do Trenčína, neboť Bratislava byla po tři dny vydána nepřátelskému pokusu o přepadení. Ministr Šrobár chvíli uvažoval, potom odpověděl, že proti neodkladnému vyslání sokolských dobrovolníků na frontu nic nemá. Avšak co se týče jeho samého, že by nemohl opustit ohrožené místo v okamžiku, kdy posílá do první řady své bratry bojovat. Odpověděl mi po sokolsku.

Téhož večera vstoupil první prapor Stráže svobody do vlaku a byl v noci z 3. na 4. června dopraven do Komárna přes Velký Žitný ostrov. Odtamtud vyšel 7. června časně ráno jako předvoj oddílu, jemuž velel francouzský major Bonneau, jehož početní stav nepřesahoval 800 mužů pěchoty a slabou baterii o dvou 10 cm houfnicích. Po denním boji dosáhl oddíl 7. června kolem 19. hodiny jižního okraje Nových Zámků. Dobył je i s nádražím a tím ohrozil spoje maďarských předvojů ve chvíli, kdy 7. divize, která vyrazila z Nitry, postoupila k obci Vráble. Maďarské předvoje překotně ustoupily v noci ze 7. na 8. června k Štúrovu (Parkáni) a k Levicím, a zanechaly za sebou značný válečný materiál.

To byl první československý úspěch od zahájení nepřátelství a značný podíl na něm mělo rázné zakročení prvního praporu sokolského pluku Stráže svobody.“

Myslím, že touto vzpomínkou francouzského generála Mittelhausera bychom mohli také uzavřít naši připomínku málo známé historie ze začátků Československé republiky.

Chtěl bych jen dodat, že za druhé světové války velký počet bývalých příslušníků sokolských pluků Stráže svobody se účastnilo domácího i zahraničního odboje proti nacistům. Podle neúplných záznamů a to jen z druhého - českobudějovického pluku Stráže svobody, bylo popraveno, umučeno a padlo v zahraničním vojsku 26 mužů a dalších 22 bylo uvězněno. Není pochyby o tom, že ztráty z ostatních tří pluků byly obdobné.

Jejich boje na Slovensku s bolševiky jim také nebyly zapomenuty a četní z nich byli vězněni čs. komunistickým režimem po roce 1948.

Sokolští dobrovolníci z let 1918 a 1919 prokázali i za druhé světové války a za komunistického režimu, že byli skutečně věrnou stráží svobody.

Upřímně doufám, že se naší připomínkou podařilo alespoň částečně nadzvednout oponu zapomnění nad podílem sokolů o Československou republiku a o svobodné Slovensko.

Jan Waldauf Toronto, 20. listopadu 2008.

LETEM SVĚTEM

Přibyló nám tentokráté **SLOVO** z července/srpna – jen v angličtině - časopis Sokola v Minnesotě (USA), který mi hned za tepla podstrčil bratr Čermák. Má na první stránce reportáž ze srpnového sokolského tábora Booya u Cross Lake v Pine City, a předpokládáme, že to je místo tam někde poblíže Minnesoty. Dovídáme se i o jiných událostech tamním Sokolem pořádaných, a nesmí samozřejmě chybět ani Czech Pork Dinner ohlašovaná na říjen. Prohlížet můžeme i zdařilé snímky mladých členů tamnější jednoty. Kdo by se chtěl účastnit „Sv.Mikulas Party for Children“ 4.prosince, bude jistě vítán. Vzhůru tedy na Minnesotu, však je to z Austrálie jen kousínek!

Brisbanský **KRAJANSKÝ LIST** s neočíslovanými stránkami vyšlý v červnu přináší na své první stránce mapu Austrálie, do níž je zasazena mapa Evropy, bez evropského Ruska ovšem. Bezrusá Evropa tak pokrývá sotva polovinu území pátého světadílu. Dočítáme se tam i o klavíristovi Jiřím Hlinkovi, jehož bratr Vojtěch, houslista, žije v Queenslandu, a pokud se nemýlím odešel tam před léty ze Sydney. Červencové vydání přináší k výročí upálení českého hrdiny dlouhý článek o popravě Mistra Husa v Kostnici, Úryvek ze „stížného listu šlechty české a moravské“ poslaného kostnickému koncilu a také stať o příchodu soluňských věrozvěstů na Moravu. Tam se dočítáme i mylnou informaci že Konstantin s Metodějem pocházeli „z řecké Soluně, tehdejší Byzance...“, tedy pokud se tak činí rovnítko mezi Soluní a Byzancí. V této souvislosti a jen tak mimochodem – byli ti dva věrozvěstové skutečnými bratry nebo to byli jen bratři křesťané toho nebo onoho řádu?

Vraťme se ještě na chvíli k dubnovému vydání vídeňských **Svobodných listů** č.15/16 kde nacházíme referát o návštěvě presidenta Obamy v Praze počátkem onoho měsíce. Podle tištěného referátu prý Obama mimo jiné řekl i tuto zajímavost: „...Sametová revoluce nás naučila, že pokojné protesty umějí otrást říší. Praha byla vždy vyjímečná. Oceňuju dobrou národu a dobrý smysl pro humor, jak jsem ho poznal u Čechů, kteří žijí v mém rodném Chicagu...“. – Červnové vydání č.25/26 pak oznamuje zahájení tradičního rakouského festivalu ve waldviertelském Gars am Kamp opery pod širým nebem a ten prý začínal českou Prodanou nevěstou. – Ve sloupečku „Kouzla s češtinou“ odhalujeme, že německé pojmenování ryby Beissker pochází z českého slova „piskoř“, a že Dolmetsch/tlumočník je z českého „tlumač“. To jsem nevěděl. Věděl jsem ale, jak se pak v tom sloupečku dále praví, že Haubitze je z české houfnice, že Halunke je z holomka a že polka je odvozena z půlkroku, tedy polkroku, tedy polka/půlka. Německé pojmenování ptáka Stieglitz je prý od slova stehlik. Tak to v tom sloupečku stojí. – Z jednoho červencového čísla se dovidáme, že po osudné bitvě na Moravském poli – Marchenfeldu – v roce 1278, kde padl tehdy mocný český král Přemysl Otakar II, byly jeho ostatky pochovány v klášteře minoritů

ve Vídni. Jako bych znovu slyšel, jak babička velebně zpívá „Na den svatého Rufa na Poli moravském, krev česká tekla proudem až zrůžověla zem...“.

Červencový **Slovak/Czech Herald** stále vydávaný panem Petrem Kováčem obsahuje celou řadu praktických pokynů a informací pro slovenské i české studenty v Sydney, zprávy z obou republik a také mnoho jiných zajímavostí hodných pozornosti. Jsou v něm i velice zdařilé fotografie mladých pořízené značkou "Jakub", na nichž vidíme spokojené a usmívající se tváře našich mladých lidí nyní v Austrálii pobývajících a zde studujících/pracujících. I mnozí z nás sem kdysi přišli v jejich stáří – leč do smíchu nám tenkrát nijak nebylo. Časy se mění a doufejme, že se tentokráte změnilo skutečně k lepšímu.

Letos v červnu vydaný **novýPolygon** opět přímo hýří novinkami a zajímavostmi. Tak na příklad Jiří Abrahám tam uvažuje o porážení České vlády v době českého předsednictví Evropské Unie pod výmluvným titulkem „Paroubkova buranská kudla – epitař 24.3.2009“ - a shazovat vládu v té době se skutečně dá připodobnit k zásahu nějaké buranské kudly.- Luděk Frýbort se zaobírá "emigrantskou češtinou" a konstatuje, že kdo odejde z rodné země, bere si sebou onen jazyk, kterým se hovořilo v době jeho odchodu, konzervuje si jej a když se potom jednou vrátí, třeba jen i na návštěvu bývalého domova, stává se předmětem podivu i obdivu domácích uživatelů.- Ve svém dalším příspěvku pod názvem O pacifismu a zodpovědnosti Frýbort odsuzuje světové hnutí krátkozrakých pacifistů domáhajících se míru za každou cenu a uvažuje také o úloze Západu „...Je jen jedna civilizace schopná vlastního nezávislého vývoje, a jmenuje se Západ. Všechny ostatní visí na jeho infusní hadičce...Teď však se Západ s písněmi politické korektnosti na rtech snaží, seč je, svou zodpovědnost odvrhnout, jakkoli to pro něj znamená pochod k propasti záhuby...“ - Advokát dr.Milan Hulík přináší další z příběhů české justice a poslanec Čestmír Hofhanzl dští síru na "špinavou roli" české politiky v procesu integrace Evropy. Síru dští i na presidenta Klause, a to zcela nevybíravě: "...To, co se dnes děje na české politické scéně, je vlastizrada a Václav Klaus je hlavním Akteřem." To jsou slova velmi silná. Hofhanzlův hlas není výkřikem jedince, doma v republice jsou dva tábory mínění – tábor proklausovský a tábor protiklausovský. Tak jako byl - a je dodnes – tábor prohavlůvský a protihavlůvský. – novýPolygon také poctivě přináší výčet událostí od počátku dubna do posledního dne květnového. Jiří Ješ se zabývá údělem syna někdejšího ministerského předsedy protektorátní vlády Jaroslava Krejčího, nyní již třiadvadesátinika usedlého v britském Lancasteru. Jeho otec byl po válce odsouzen na 25 let těžkého žaláře, z nichž si odseděl jedenáct let, a jeho syn téhož jména, polyhistorik, letos v Praze přednášel o vztahu křesťanství k islámu.

Pokud se týče čtrnáctideníku **Noviny**, ač mi byly jednou dobrou duší předplaceny, mně nedocházejí. Nedocházejí ani Sokolu ve French's Forest. Není tudíž o čem referovat. Když nedocházejí tak nedocházejí.

Mnichovský sokolský **zVěstník** ve svém srpnovém vydání se dost obsírně zaobírá okolnostmi kolem posledních dnů života zakladatele Sokola Miroslava Tyrše v rakouských Alpách, kde v místě Oetz v roce 1884 tragicky zahynul. Otiskuje dlouhou stať z pera Josefa Scheinera nazvanou Dnové poslední „který tyrolské prostředí i okolnosti tragického úmrtí dopodrobna popsal“. Udává také, že „...ostatky Miroslava Tyrše byly téhož roku(1884) převezeny do Prahy, a 9.listopadu uloženy do společného hrobu ke spoluzakladateli Sokola Jindřichu Fügnerovi na Olšanském hřbitově.“ Jak víme, v tyrolském Oetzu se každoročně nyní scházejí sokolové z celého světa. – zVěstník také přináší další pojednání Jana Beneše o osudech československých legií v Rusku, v němž autor například uvádí: "... Brestlitevský mír zavázal Moskvu vrátit Centrálním mocnostem miliony válečných zajatců, což znamenalo miliony na frontě proti Dohodě. Brestlitevský mír, možností přístupu k potravinám a surovinám z Asie, znamenal rovněž prolomení blokády...". Jak známo, mohli bychom dodat, Němci v tom roce tajně dopravili v zaplombovaném voze Lenina z jeho pobytu ve švýcarském Curychu do Ruska, kde potom on rozpoutal bolševickou akci s dalekosáhlými následky pro další průběh války proti dohodovým armádám na západní, francouzské, frontě a vůbec pro osudy Evropy ve dvacátém století, a potupný separátní mír ruských bolševiků s Němci v Brest Litovsku v roce 1918 měl katastrofální účinek na další průběh vojenských operací, kdy západním spojencům hrozila i po určitou dobu v létě roku 1918 porážka.

Canberská **Beseda** ve svém zářijovém/říjnovém čísle obsahuje velkou řadu zdařilých snímků svých členů, funkcionářů a příznivců jako účastníků na výstavě "Manu-

scripts in Czech libraries" v Canbeře a také na vepřových hodech tam konaných. Je tam mimo jiné uveřejněna i "Zpráva výboru Besedy".

Srpnové vydání **Kanadského Sokola** je uvedeno úvahou emeritního starosty Sokolské župy Jana Máchala v Brně Miloše Kupky o nepřístojnostech způsobených odmítáním českých soudů vydat Sokolu majetek kdysi ukradených sokoloven. Podle autora čeští sokolové se stále ještě domáhají navrácení těchto objektů a podstupují soudní potyčky se zastánci minulého režimu. Dovedu si takové boje živě představit. Český parlament totiž zákonem kdysi ustanovil, že žádost o navrácení majetku musí být podána nejpozději do 30.6.1991! Na tom soudy rajtují a rajtují především soudcové bolševičtí, kteří stále ještě nebyli odstraněni. Na tom nesou vinu jak Havel tak Klaus, oba se mohli zasadit o prodloužení oné zákonné lhůty úmyslně stanovené k datu, kdy vymahatelé navrácení ukradeného majetku nemohli být ještě řádně připraveni k podání příslušné žádosti. „V několika případech ČOS nepodala žalobu na vydání sokolovny. Tím však již nabyté právo zaniknout nemohlo. Nepodal-li okradený občan žalobu proti zloději na vydání odcizené věci, nepřestal být jejím vlastníkem. Ponechat zloději odcizenou věc by odporovalo dobrým mravům...“, píše Miloš Kupka. Ano, proti dobrým mravům to samozřejmě je, leč v českém zákonodárství právě dobré mravy ještě nepanují, protože na radu pánů Jičínského a Rychetského Havel a Klaus souhlasili s tím, že komunisté majetky nekradli, protože jednali podle tehdejších zákonů a ty stále platí. Ano, kruh je to začarovaný. Bohužel... V Pohledu do sokolských dějin se Kanadský Sokol také zabývá okolnostmi kolem úmrtí Miroslava Tyrše v Oetzú a přepravou jeho ostatků z Tyrolska na Olšany.- Ve Zprávách ze sokolského světa se našemu Věstníku dostává pocty v tom, že je nazván „znamenitě řízeným dvouměsíčníkem“. Je tam uveden i delší citát z článku Štěpána Skřivánka v třetím letošním čísle našeho Věstníku In memoriam prezidenta Beneše. Je vhodnou specialitou Kanadského Sokola provádět čtenáře děním v různých župách po světě rozsetých. S potěšením si člověk například přečte, že lužickosrbský sokol znovu vydává Sokolské listy. Květnové číslo tam prý vyšlo jako příloha časopisu Naša Domowina. Kolikpak asi vůbec ví Evropská Unie o lužickosrbské menšině v Německu?

Srpnový **Čechoaustralan** opět na čtenáře kladně a vřídlně působí svou pečlivou prezentací a úpravou. Lze si v něm počíst o Karlových Varech Z rubriky „Odtud a odjinud“ se dovíte nejednu zajímavost. Například, že v roce 1917 působil Karel Čapek v zámku Chýše na Karlovarsku jako domácí učitel v rodině hraběte Lažanského anebo že do Bavorska jezdí denně do zaměstnání skoro čtyři tisíce Čechů, ba i mnoho jiného. Jedné z nich však ne a nerozumím. „Zcela ojedinělý studijní odbor byl zahájen na Technické univerzitě v Liberci na nově zřízené fakultě nanotechnologie a nanomateriálů“ je nám referováno a když se už chystáte dovědět se něco o té nanotechnologii text jakoby zabočil do ztracena ... „Čtvrtina absolventů (asi 200) českých lékařských fakult odchází každý rok do ciziny, aniž by vůbec nastoupila práci v republice“ čtete dál a hloubáte nad souvislostí oněch vět. Tiskařský šoteček si asi trochu zařádl. Přečtete si ale zprávu Barbary Semenové o její návštěvě v knihovně Libri prohibiti Jiřího Gruntoráda pod štítkem „Výlet nejvzácnější“ a okamžitě opět okřejete. On ten Jiří Gruntorád je, jak známo, mužem první třídy, občanem jistě nezkorumpovaným a nezkorumpovatelným a jakoby, jako ta hodná panenka, sedával v koutě dokud ho tam nenajdou. Letos ho tam vyrušila Barbara Semenov a přináší o něm a o jeho knihovně pozoruhodné zprávy. Má prý tam přes 14.000 tiskovin z padesátých až osmdesátých let minulého století, včetně pěkně svázaného melbournského Hlasu domova. Gruntorád sám si odseděl hezkých pár let v bolševickém vězení a přesto nepřestával pracovat na rozmnožování a kolportaci režimem zakázaných titulů jako samizdatů. Dovídáme se také, že knihovna Libri prohibiti je na Senovážném náměstí číslo 2 otevřena 4 dny v týdnu a to od pondělka do čtvrtka, od 13 do 17 hodin. Vivat Gruntorád, vivat Barbara Semenov!

V červencovém/srpnovém úvodníku svého **Českého dialogu** se Eva Strížovská rozepisuje o tom jak se Češi v cizině mohou a nemohou podílet na českých parlamentních volbách. Obyčejně, jak dobře víme, třeba i když mohou, nepodílejí se na nich, protože to pro ně – rozhodně ku příkladu v Austrálii, ve Spojených státech a v Brazílii - znamená neúnosnou časovou i finanční ztrátu, pokud nežijí přímo v místě českého konsulátu nebo vyslanectví. Korespondenční volba se nezdá českým zákonodárcům vhodná. Dobře se ale ví, kde trčí to pravé čertovo kopytko. Však my exulanti víme už své po mnoho let. Jsme jednoduše zrádci, neplatíme doma daně a kdybychom byli bývali raději vstoupili do kompartaje nebo se stali bachaři na Mírově, mohli bychom dnes volit jako po másle. No prosím, poňatno? Však pan poslanec

Payne nám to, pane, dovedl naservírovat! – Článek Dagmar Štětínové o Karlu Havličku Borovském stojí za zevrubné pročtení. Škoda, že dva čeští velikáni první poloviny devatenáctého století odešli na věčnost v tak mladém věku jako třicátníci, básník Karel Hynek Mácha a žurnalista Karel Havlíček Borovský. Kéž by tak žili dnes! Havlíček by si jistě dovedl vyhrnout rukávy! – Do oka padnou i Janou Volfovou citovaná slova Josefa Schneidera o Praze: „Půvaby ukrývá si i oči věčně rozesmáté šenkýřka lásky, město, jež je stověžaté...“ – V Dialogu je i úryvek z článku v Lidových novinách o knize ostravského filmového dokumentaristy Miroslava Kačora, jenž vidí střelbou a zabitím doprovázený únik bratří Mašínů z Československa do západního Berlína jinými očima než ho vidíme my v bývalém exilu. – Jsou v tom Dialogu celé přehrsle zajímavého čtení, jen mít ve Věstníku více místa!

Pokroužil jsem si, věru pokroužil, leč přece jen jsem nedokroužil. Jeden čtenář se mě nedávno telefonicky dotazoval jak to s tím dokroužením skutečně je, když na vlastní uši slyší můj hlas.

Dosud tedy nedokrouživší Bořek Šindler.

Český *dialog* Czech *Dialogue*

Nezávislý kulturně politický dvouměsíčník vychází již od roku 1990, tedy devatenáctým rokem. Je zaměřen na udržování kontaktů se zahraničními Čechy. Jeho záměrem bylo zrušit uměle vytvořenou bariéru mezi lidmi TADY a TAM, tedy mezi těmi, kteří zůstali v Československu a mezi těmi, kteří odešli do exilu.

Za osmnáct let jeho existence se podařilo vytvořit periodikum s takovými články a názory, které v jiných časopisech nenajdete. Velká část čtenářů je také z České republiky; zajímá se o osudy i aktivity Čechů žijících v nejrůznějších koutech naší planety, ať už jsou to USA, Kanada, Austrálie, většina evropských států, ale i Argentina, Brazílie, Nový Zéland, Jihoafrická republika a další země. Vydavatelem časopisu je občanské sdružení Mezinárodní český klub a šéfredaktorkou Eva Strízovská.

Do časopisu přispívají autoři z ČR i ze zahraničí: historička Jana Volfová (ČR), Martin Mejstřík (ČR), spisovatel Ota Ulč (USA), Barbara Semenov (Austrálie), Michaela Swinkels (Belgie), Věra a Karel Pokorných (Holandsko), Blanka Kubešová (Švýcarsko), Jitka Vykopalová (Švédsko), Václav Židek (Německo) aj. Naším autorem byl také spisovatel Jan Beneš, který už bohužel není mezi námi.

Kromě politických, kulturních a historických článků obsahuje mnoho názorů v příspěvcích a dopisech čtenářů. Vzhledem k tomu, že někteří mladší čtenáři v zahraničí mají potíže se čtením v českém jazyce, obsahuje časopis také anglické překlady vybraných článků.

Napište nám. A nezapomeňte si napsat o informace o oblíbeném **Českém kalendáři** – knížce, která přináší spoustu milého čtení.

Objednávky můžete adresovat přímo na: Český dialog, Sokolovská 179, 190 00 Praha 9; tel. 420 266 311 241 (dopoledne), fax 420 222 221 344, mobil 420 739 091 057, e-mail: strizovska@seznam.cz, m.fialkova@centrum.cz nebo kontaktovat naši milou zástupkyni v Austrálii: Jana Ruzicka, 82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431, e-mail: **Ruzickajana@yahoo.com.au**

OBJEDNEJTE SI, POMŮŽETE UDRŽET OJEDINĚLÝ ČASOPIS

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

Žalov.

Navždy nás opustili a na věčnost odešli **Stanislav Jedovnický** (24. března), **PhDr. Jarmila Krivánková** (30. července), **Jiřina Tichá** (11. srpna). Jejich světlé památky vzpomínáme dole.

IN MEMORIAM

Již dvacátého čtvrtého března nás ve svém požeňnaném dvaadevadesátém roce na věky opustil bratr **Stanislav Jedovnický**. Stalo se, bohužel, že se naše redakce o jeho skonu dověděla až v červenci a dochází tedy k jistému nezamýšlenému zpoždění v uveřejnění jeho úmrtí. Nebudíž nám to bráno za zlé. Bratr Stanislav Jedovnický byl dobře znám v krajanských kruzích zde v Sydney a samozřejmě i mezi zde na odpočinku dlícími členy Baťovy organizace. Není tomu vlastně ani tak dlouho kdy bratr Jedovnický přejímal v naší sokolovně z rukou pana generálního konsula záslužnou medaili za chrabrost prokázanou ve druhé světové válce na Dálném východě jako voják britské armády. Jeho životní pouť byla samozřejmě poznamenána dlouhou odlukou od rodného Moravského Slovácka. Tam se narodil za první světové války v roce 1916 jako synek větší rolnické rodiny v Ostravánkách u Kyjova a k Baťovi do Zlína už odešel jako patnáctiletý jinoch. V Baťových závodech se chlapci dostalo dokonalé všeobecné baťovské průpravy ve všem potřebném a těsně před válkou byl poslán do Malaje. Baťův koncern na Dálném východě prosperoval i za bojů proti Japoncům, mladý Stanislav nemohl ovšem nevojákovat a skončil v singapurském táboře Changi jako válečný zajatec. Tam si pobyl čtyři roky a přežil je, ale v roce 1946 se opět ukázal v rodném kraji s úmyslem pověsit baťovinu na hřebíček. Tam se ovšem záhy proslechlo, že se domů vrátil „milionář z Indie“ a místní děvčice počínaly napínat uši. Mezi nimi i Josefka Pinterová, tehdy sotva sedmnáctiletá, sice také z menší rolnické rodiny, ale tehdy činná v místním sekretariátu Lidové strany a její nesmělé dívčí oko též padlo na indického milionáře Stanu, a to v Lovčicích u Kyjova. Slovo dalo, muselo dát slovo nebo snad spíše mladičká sekretářička padla navrátilému Baťovci do jeho mužného leč v japonském zajetí vyhladlého oka, doma se mu poměry stejně nelíbily a rozhodl se znovu zažádat o místo u Bati, popadl světa dychtivou Josefku a přes Paříž hop s ní zpět na druhý konec globu, přímo do Saigonu v tehdejší francouzské Indočíně, nyní Ho-Chi-Minh city ve Vietnamu. Tam si novomanželé užili svoje. Stanislav Jedovnický tam zřizoval po odchodu Japonců Baťovu továrnu prakticky z ničeho, jako by ji byl vydupával z holé půdy. Pobyl si tam tři roky a narodilo se jim tam i první děcko, chlapec Stanislav. Pak čekala rodinu Indie, v Batanagaru u Calcutty ztrávili nějakých sedm let a rodina se tam rozšířila o dalšího syna Ivana. Třetí děcko už pak přišlo na svět až v australské Sydney, kam se Jedovničtí odstěhovali z Indie v roce 1957 a kde se otec Stanislav pustil do úspěšného soukromého podnikání. Rodina si vybudovala krásné prostředí v Pymbly – postavili si dům s nádhernou zahradou, již bylo uděleno několik cen a kde se návštěvník cítí jakoby v pozemském ráji květín a květů těch nejrozličnějších druhů. Onen pozemský ráj, vdovu Josefku z Lovčic, tři děti a devět vnoučat a jedno pravnouče pak manžel, otec dědeček a pradědeček Stanislav navždy opustil v březnu tohoto roku, daleko od rodného Slovácka, od rodných Ostrovánek – ale odešel klidně a obklopen milovanou a milující rodinou. Budíž tomuto odvážnému Moravanovi země pátého světadílu lehká.

Rodina Krivánková se navždy zapsala do historie československého exilu v Sydney. Mezi ty, kteří v poslední době odešli k Pánu patří i dr. **Jarmila Krivánková**, rodačka z Jindřichova Hradce. Do Austrálie připlula s první pounorovou vlnou s manželem lékařem dr. Krivánkem, který se tehdy stal jedním z prvních českých lékařů se samo-

statnou praxí v západní Sydney. Manželé Krivánkovi si vybudovali poblíže Windsoru vzornou farmu v překrásném okolí, kde paní Jarka - i po manželově smrti - po dlouhá léta pěstovala domácí dobytek včetně početného stáda kravek. Její dům nebyl obyčejným domem. Byl to ve skutečnosti jakýsi mohutný „palác“ uprostřed pastvin, s několika koupelnami, ložnicemi a velkou řadou obytných místností, často hostících drahý počet vybranými pokrmy a vybraným pitím přátel a známých. Jarka sice byla chovatelkou dobytka, to však jejím vybranému vkusu a představitivosti zdaleka nedostačovalo. Usmyslila si - a to už jako statná šedesátnice - věnovat se také univerzitnímu studiu na Macquarie University. Po několika letech to úspěšně dotáhla až na doktorát filosofie. Jako Jindřichohradečanka si asi nemohla nevybrat jiný subjekt - jako habilitační práci si totiž vybrala Bílou paní. To prý profesorský sbor poněkud překvapilo, leč Jarka Krivánková si to nakonec dovedla prosadit. Chudák vdova? Jakýpak chudák. Po smrti úspěšného chotě jí jakoby počal nový a plodný život, a byl to život naplněný sedlačením a universitním studiem. K pozůstalým patří dcera, univerzitní profesorka, a úspěšný syn lékař. Román? Ano, román neobvyklé náplně, ale román pravdivý. Tato energická, inteligentní a všestranná žena už před několika lety přesáhla osmdesátku. Člověka napadá - co mohla asi taková vyjímečná žena dosáhnout doma v Jindřichově Hradci, kdyby ji byli bolševici nebyli donutili odejít do exilu? Anebo snad byla její skutečnou hnací silou, inspirací i zdrojem kypivé energie právě holá nutnost překonávání nezměrných obtíží exilu?

*Se zármutkem všem oznamujeme,
že nás naroždy opustila
paní*

Jiřina Tichá

*Zemřela dne 11.08.2009
ve věku 76 let*

*Její manžel byl s ní když odešla ve spánku v Sydney Adventist Hospital
Byla statečná a veselé mysli až do konce.*

*She passed away peacefully with her husband by her side at the Sydney Adventist Hospital.
She was courageous and in good spirits to the end.*

*Byla zpopelena v úzkém kruhu rodině v Northern Suburbs krematoriu 17.08.2009.
She was cremated in a private ceremony at the Northern Suburbs Crematorium 17.08.2009.*

*Vladimír Tichý
Manžel (Husband)*

*Marcella Roman
Dcera (Daughter)*

*Katherine Roman-Müller
Vnučka (Grand-daughter)*

*Karl Roman-Müller
Vnuč (Grandson)*

*Děkujeme za vyjvětvení soustrasti
Thank you for your condolences*

Velmi nás zarmoutila smutná zpráva, že nám 11. srpna 2009 navždy odešla sestra **Jiřina Tichá** ve věku 76-ti let. Vždy upřímně podporovala naši jednotu a podílela se na sokolských akcích.

Vyslovujeme upřímnou soustrast pozůstalému choti Vladimírovi, jehož umělecké keramické plastiky zdobí budovu sydneyského Národního domu, dceři lékařce Marcelle Romanové, vnučce Katherine a vnučkovi Karlovi.

HOW SOCIALISM WORKS Mack Gridley

An economics professor had never failed a single student before but had, once, failed an entire class. The class had insisted that socialism worked - and that no one would be poor and no one would be rich, a great equalizer for all, for society.

The professor then said okay, we will have an experiment in this class on socialism. He said that all grades would be averaged and everyone would receive the same grade so no one would fail and no one would receive an A. After the first test the grades were averaged and everyone was given a B. The students who studied hard were upset, and the students who studied little were happy.

But, as the second test rolled around, the students who hadn't studied much for the first test had studied even less, and the ones who studied hard weren't motivated to study hard again, and they decided they wanted a free ride too; so they studied little. The second test average was a D! No one was happy.

When the third test rolled around the average was an F. The scores never increased, as bickering, blame and name-calling all resulted in hard feelings and no one would study for anyone else. All failed... and the professor told them that the socialism they wanted would ultimately fail, as they had, because the reward of success normally goes to those that work hard. When governments take that reward away, few will try, so no one will succeed, and everyone will be worse off.

PETER NAGY

Peter Nagy je už viac ako dve desaťročia jednou z najvýraznejších postáv česko-slovenskej populárnej hudby s obdivuhodnou štatistikou. Sedemnást albumov s počtom predaných kusov, o ktorých sa dnešným hviezdám ani nesníva, niekoľko desiatok naozajstných hitov, niekoľko desiatok nehitových piesní s hlbokou výpoveďou, piesne pre deti, ktoré sa neznižili k infantilnosti bežnej produkcie... a stále nové a nové generácie poslucháčov.

Pri počúvaní rádia alebo televíznej relácie na pol ucha si to človek až tak nevedomí. Ale stačí sa postaviť do niekoľkotisícového babylonu divákov na koncerte a chvíľku sledovať, ako sa správa ten dav pri jeho starých i nových piesňach. Ako hlboko je tými sloganmi, melódiami a rytmiami prcrasťený. No za týmito číslami sa skrýva niečo ešte podstatnejšie, čo sa u nás v tak výraznej podobe často nerodí. Komplexná autorská výpoveď. Pesničkárstvo. A texty.

Peter Šrank

Petr Vitek & Barbara Semenov present
Australian Tour of a CzechoSlovak singer

PETER NAGY

SYDNEY - Saturday, 17. 10. 2009 7pm

RSL Bondi Junction, 1 Gray St.

Tickets - La Boheme, Balmain - 9810 0829

Hungry Czech, Bondi Beach - 9356 4447

Great Mate, City - 9212 7200

Restaurace Doma, Kings Cross - 9331 0022

Petr Vitek - 0414 252528

- Sunday, 18. 10. 2009 3pm!

Country Club, 320 Devonshire Rd., Kemp Creek

Tickets - 0434 143148, 02 9606 8703

MELBOURNE - Saturday, 24. 10. 2009 7pm

Národní dům, 497 Queensberry St.

Tickets - Markéta Lyell 0413 852488

Eva Jančík 0413 499321

ADELAIDE - Sunday, 25. 10. 2009 7pm

Czechoslovak Club, 51 Coglein St., Brompton

Tickets - Zdeněk Jiránek 8263 8218, 0424231551

BRISBANE - Saturday, 31. 10. 2009 7pm

Czechoslovakian Club

25 Upfield St., Burbank

Tickets - 0419 721 770 (Liba)

0422 366 114 (Jiří)

www.peternagy.eu

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?

Community Partners Program - CPP

Spojujeme komunitu se službami

Polské centrum poradenství a sociální pomoci obdrželo roční grant v rámci programu Community Partners Program (CPP).

Program je zaměřený na starší členy východoevropských komunit.

Hlavní cíle programu CPP:

- pomoc starším Australanům východoevropského původu a jejich pečovatelům v přístupu ke komunitě a k rezidenčním pečovatelským službám, jakými jsou například, balíčky služeb péče o starší lidi Community Aged Care Packages (CACPs), týmy určení potřeb péče Aged Care Assessment Teams (ACATs), zařízení rezidenční péče (hostels nebo nursing homes)
- podpora hlavních poskytovatelů péče v poskytování kulturně i jazykově vhodné péče klientům východoevropského původu

Pracovník programu CPP poskytne informace o dostupných službách a může pomoci napsat doporučení. V rámci programu CPP budou také pořádány informační setkání s cílovými komunitami a poskytovány informace prostřednictvím komunitního média.

Pracovník programu CPP může poskytnout hlavním poskytovatelům péče informace o kultuře a tradicích české komunity a o strategiích organizace kulturně vhodných aktivit pro klienty. Může také zorganizovat informační setkání se zaměstnanci.

Polské centrum poradenství a sociální pomoci připravuje příručku českých kulturních zvyklostí, jež bude pro poskytovatele péče k dostání na požádání za minimální poplatek.

Pro bližší informace kontaktujte pracovníci programu CPP:

**Pondělí – Pátek
9:00 – 16:30**

(02) 9716 0554 nebo (02) 9716 0036
e-mail: cpp@polishwelfare.org.au

Community Partners Program je iniciativa australské vlády

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA Dáša Ptáčková

Už téměř půl roku uplynulo od německého vpádu do ohryzaného Česko-Slovenska. Proradné západní mocnosti sice po mnichovské konferenci, která srazila demokratické Československo na kolena, cosi prohlašovaly o jakýchsi zárukách jeho torsu v případě německého útoku, to však tehdy již skeptičtí Češi nebrali nijak vážně. President Spojených Států Roosevelt zaslal sice Hitlerovi jistý formální protest, ale to Hitlera nijak nepolekalo. Protektorát Böhmen und Mähren byl pevně v objetí Třetí Říše, systém německé kontroly Čechů byl zabezpečen vševládným Gestapem a německé koncentrační tábory se pomalu plnily i českými vězni. Nacisté a fašisté slavili po celé Evropě triumfy, mír byl zabezpečen a evropští kapitulanti dřímali na vavřínech. V srpnu však ty vavříny počínaly vadnout. Hitler se Stalinem spolu podepsali jisté úmluvy o vzájemné pomoci a neútočení, a naivní Neville Chamberlain si počal protírat zrak. Prvního září potom německá armáda vtrhla do Polska a tak vypukla druhá světová válka.

Vypuknutí evropského konfliktu nemohla naprostá většina Čechů nepřivítat s úlevou a zadostiučiněním. Jak jinak než válkou bylo možno rozrazit německé sevření a vyprostit se z Hitlerovy moci? Poslouchat kázání pacifistů po vydání Sudet, starých dědičných zemí České koruny, a po březnové německé okupaci nebylo v Protektorátě žádným potěšením. Češi nemohli než válku uvítat jako prostředek k osvobození. Čeští komunisté ovšem tančili kolem horké kaše. Hitlerův pakt se Stalinem je samozřejmě uvedl do stavu rozpaků a rozhořčení. Tyto pocity věrných nohsledů kremelských vládců vzrůstaly když Sovětský Svaz v září 1939 zákeřně napadl východní Polsko a jejich rozpaky vzrůstaly, když na plátnech kin mohli sledovat společná defilé Hitlerových a sovětských jednotek v dobytém Polsku. Jako praví dialektici však komunisté dokázali překonat všechno, co jim Moskva překonat nařídila. Moskva kázala, že pakt s Hitlerem je v zájmu strany a že v zájmu strany je i napadení Polska. Začali tedy soudruzi do světa vytrubovat, že rozbombardování Varšavy je v souladu se zájmy strany, zatímco vyhlášení války nacistickému Německu Velkou Británií a Francií je důkazem jejich imperialistických cílů.

I československá exilová vláda v Londýně trpce nesla tyto dialektické přemety českých komunistů ovládaných Moskvou a tamní Gottwaldovou klikou. Mnozí českoslovenští vojáci v západní armádě odmítali poslušnost "kapitalistické Benešově londýnské klice". Samozřejmě, jakmile o dva roky později Německo napadlo Sovětský Svaz, soudruzi dovedli dialekticky obrátit korouhvičku o stoosmdesát stupňů během čtyřřidvaceti hodin a místo o válce imperialistických kapitalistů ihned počali vykřikovat hesla o velké vlastenecké válce. O těchto kejklířských kouscích Moskvy a bolševiků včetně bolševiků českých se u nás v letech 1945 až 1948 buď vůbec mlčelo anebo se o nich hovořilo a psalo jen s notným utlumením, jen aby se soudruzi nepohoršovali!

Rozpoutání války před sedmdesáti léty v září 1939 nemohlo být a nebylo proti zájmům Hitlerem ujařmených Čechů. Na Slovensku byla situace poněkud odlišná. Tam zasedli k plnému stolu pod záštitou německých nacistů Hlinkovci a ti si nijak nepřáli porušovat tehdejší status quo, kdy po zradě prokázané Čechům a jejich vyhnání ze Slovenska šlo především o upevnění klerofašistické vlády Monsignora Tisa a Hlinkovy Gardy se o takové upevňování dovedly tehdy pilně přičiňovat. Nejen to. K Hitlerově útočné armádě v Polsku a k sovětské Rudé armádě se připojila i armáda slovenská v oblasti kolem Oravy a dobyla si tak vyznamenání jinými evropskými státy nesdílené. Po napadení Sovětského Svazu se armáda slovenského Tisova štátu s Němci vrhla útokem i do bojů na východní frontě na straně německých nacistů.

Co ještě dodat o vypuknutí druhé světové války v září 1939? Rozhodně především to, že měla vypuknout o rok, o celý rok dříve. Měla to být válka slušných demokratických zemí proti německým nacistům. Kdyby, kdyby, kdyby...Těchto "kdyby" úvah raději však zanechme.

**35 ročná žena s 2 deťmi hľadá prácu, prípadne aj ubytovanie.
Skúsenosti mam s pracou opatrovanie starších, chorých ľudí, malé deti, rehabilitačné cvičenie, fitness, masáže.**

Viac info na: www.silviafit.sk. Telefón: 0401635423.

Několik vět 2009 Jiřina Šiklová

Před 20 lety se schylovalo ke konci vlády komunistů nad naší zemí a o tuto změnu jsme aktivně usilovali. Za 20 let mnozí z nás svým umem, pílí a inteligencí dosáhli profesních úspěchů a blahobytu o kterém se nám za komunismu ani nesnilo. Budování soukromého úspěchu jsme vykoupili tím, že jsme až příliš ochotně odevzdali osud věcí veřejných do chtivých a chamtivých rukou. Skandály dnešních politiků sledujeme se stejným znechucením jako někdejší tupost těch komunistických. Napříč zemí se rozrostl bezprecedentní systém korupce na komunální, krajské i centrální úrovni. Vstupenkou na lukrativní posty polostátních podniků a organizací s miliardovými rozpočty je legitimace nebo spřízněnost s velkou politickou stranou. Nepozastavujeme se nad tím, že v zemi, kde je pracovní síla 3x levnější než v západní Evropě, je kilometr dálnice 2x dražší. Nepozastavujeme se nad tím, že narozeniny přímátora či státního úředníka rozhodujícího o miliardách, stojí jeho "oficiální" roční plat. Nepozastavujeme se nad tím, že miliardové veřejné zakázky získá ministřova firma s momentálně neznámým vlastníkem - akciemi na doručitele. Nepozastavujeme se nad tím, že bývalý premiér vydělal desítky milionů na obchodě s akciemi od podnikatele, kterému předtím zajistil miliardovou dotaci. Nepozastavujeme se nad tím, že výroba tramvajenky s čipem stojí v Praze 10x více než v Londýně nebo v Paříži. Vleklá vyšetřování, když k nim vůbec dojde, končí tím, že obvinění se neprokázala. Pokud magistři úředníci uvíznou v síti policie, tak jedině té švýcarské, nikoli české.

V naší zemi lze dnes ustát jakýkoli skandál, za několik dní ho překryje ten další. Hlavě státu, zaměstnané vlastní ješitností a bojem proti nebezpečí evropské integrace, nestojí korupce za půl slova. I když je to dnes méně okaté, média vědí o čem psát víc, o čem méně, o čem nic. Zatímco v dobách komunismu jsme museli překonávat strach, nyní je překážkou lenost. Nadáváme na ceny, ale jsme líní změnit banku nebo telefonního operátora. Necháme se stříhat jak ovce. Jsme líní se informovat, vytvářet si, prosazovat a bránit svůj názor. Místo přísunu a zpracování informací si vymýváme mozky stupidními seriály. Místo zpráv a názorů čteme v bulváru o celebritách, kdo komu zahýbá a s kým. Náš národní cynismus se masochisticky vyžívá v tom, jak hrozné panují poměry, ale sami kromě vymyšlení vtípů neděláme nic. Ti přihloupí se ještě rozčilují nad stotisícovými platy, ale miliardové causy jim unikají. Svou lenost pak omlouváme filozofií, že "jsou stejně všichni stejní" případně "tihle budou ještě horší". Za nezájem a lhostejnost k osudu věcí veřejných zaplatíme vysokou cenu. Korupce prodražuje většinu investic financovaných z daní i z obrovského deficitu. Ukrajuje šance našich dětí, na nichž v soukromí tak usilovně pracujeme. Zadluhuje zemi, která bude jednou jejich. Dvě největší strany si rozparcelovaly tuto zemi s tím, že stejně budeme muset volit jednu z nich bez ohledu na to, jak přezíravě se k nám budou chovat. Myslí si, že stačí provětrat strašáky, zahrát na strunu sociálních jistot pro jedny a strunu nízkých daní pro druhé. Technika jejich vládnutí přitom dlouhodobě vylučuje jedno i druhé.

Monopol jedné strany v naší zemi nahradila střídavá a na komunální úrovni i společná vláda dvou stran, které se vždycky nějak dohodnou. Je přitom zřejmé, že i ostatní strany využívají své zaslepené loajální "fanoušky", ochotné jim odpustit úplně cokoli. Vedení velkých stran sází na to, že se budeme bát zahodit svůj hlas podporou malých, nových či exotických a že nám nezbude než zvolit jejich oranžovou či modrou košili bližší než toho druhého kabát. Kolikrát jsme už slyšeli, že "není koho volit", mnozí volit nechtějí a nepůjdou. Kolikrát jsme svou volbu s pocitem studu, nikoli hrdostí, zdůvodňovali menším zlem. Není snad právě takovýto vynucený hlas z rozumu ten "vyhozený"? Jakou cenu má vůbec náš hlas, když ho dáváme se skřipěním zubů? Nikdo z nás si nedělá iluze, že by malé politické strany byly lepší a čestnější než ty velké. Moc korumpuje vždy. Ale absolutní moc korumpuje absolutně. Šance podzimu 2009 nespočívá v konkrétní straně či programu, spočívá ve změně, v tom, že přemícháme již zdánlivě rozdané karty a dáme průchod svojí nespokojenosti alespoň ve volbách, když už to neumíme na náměstích. Nemylme se, dvě největší strany budou určovat osud země i v budoucnosti, ale pokud dnes jejich arogantní chování odměníme, odepřeme jim tím důvod ke změně a k obrodě. Přejeme-li si změnu jejich vedení, případně v nich chceme později najít místo pro vlastní pravé či levé ambice, cesta paradoxně vede přes jejich podzimní volební neúspěch. Možná jsme se někdy ptali svých rodičů a prarodičů: "A proč jste s tím tehdy něco neudělali?" Připravujme si dnes odpověď pro naše děti...

VYLODĚNÍ V NORMANDII V ČERVNU 1944 Štěpán Skřivánek

Před pětadesáti léty se západní Spojenci konečně vylodili na evropské pevnině a to v Normandii, odkud kdysi v roce 1066 vedl francouzsko-normanský vévoda William invasi proti Anglii, v bitvě u Hastings porazil krále Harolda a podrobil jeho zemi trvalé okupaci normanských vládců. Spojenecká invase byla provedena americko-britskými jednotkami za přispění francouzských de Gaullistů, a ztráty na lidských životech byly závratné, padlo snad na čtyřicet tisíc spojeneckých vojáků a na šedesát tisíc vojáků německých. Dlouho připravovaná invasní bitva vedená americkým generálem Eisenhowerem, jako vrchním velitelem spojeneckých armád v Evropě, probíhala především jako námořní invase za vydatné letecké podpory a vyvinula se v bitvu pozemní, kdy se Spojenci během několika týdnů zmocnili po několik let Němci okupované Paříže a počali zatlačovat německou armádu směrem na východ. Trvalo však téměř další rok než byli Němci nakonec donuceni k bezpodmínečné kapitulaci. Vylodění připravovali západní Spojenci po dlouhou dobu a došlo k němu v době, kdy sovětská armáda se blížila k hranicím Německa.

Stalin se z Moskvy dožadoval otevření druhé fronty na západě již po dlouhou dobu a obviňoval západní Spojence z úmyslné liknavosti. On, kdo se sám v roce 1939 neostýchal uzavřít smlouvu o neútočení a vzájemné pomoci s Hitlerem, on, jehož sovětská armáda dovedla vrazit dýku do zad Němci napadenému Polsku a kdo do světa vytruboval nesmyslnosti o vedení imperialistické války Anglie a Francie proti Hitlerovu Německu, on kdo nabádal dělníky v západních zemích sabotovat protiněmecké válečné úsilí Británie a jehož Sovětský Svaz zásoboval Německo surovinami – tentýž Stalin najednou potom, když mu šlo do tuhého, neustával vyzývat Velkou Británii a Spojené Státy k brzkému otevření druhé fronty. Při každické příležitosti neopomínal zdůrazňovat, že zatímco sovětská vojska na východní frontě krvácejí, armády Západu si dávají podezřele dlouho na čas, chtějí tak naznačit, že Churchill s Rooseveltem jen blahovlnně přihlížejí jak německá armáda a armáda sovětská se vzájemně pustoší.

Invase v Normandii ovšem přišla v nejvyšší čas a vskutku i poněkud opožděně. Po dobytí Francie začal závod o co nejrychlejší přemožení zbytků německé armády. Sovětům se podařilo uskutečnit rychlejší postup a dorazit do Berlína v předstihu Američanů a Britů jen o několik dní. Oddálení invase mohlo znamenat proniknutí Rudé armády mnohem hlouběji do těla Evropy s nedozírnými následky pro její poválečný vývoj. V posledních měsících války se ovšem Němci houfně vzdávali rychle postupujícím Spojencům, „obraceli se k nim zády“, zatím co se urputně bránili Rusům. Jak víme, po skončení války vyklidila Rudá armáda značné oblasti kolem Lipska a dovolila zřízení americké, britské a francouzské zóny v Berlíně jen po vleklých jednáních.

Tisíce křížů na hrobech amerických chlapců na hřbitově v Coleville sur Mer zůstávají trvalou a výmluvnou připomínkou ztrát životů obětovaných americkými vojáky za svobodu Evropy. Invasi v Normandii prominentně a s pečlivým ohledem na historické podrobnosti zachycuje skvělý film britsko-americké produkce, The Longest Day.

Máte zájem o koupi, nebo prodej bytu, domu, chaty, pozemků kdekoli v Čechách a na Moravě? Po zkušenostech mnoha mých známých soukromé vyřízení je skoro nemožné časově i nervově.

Profesionální přístup a právní vyřízení, na jaké jsme zvyklí v Austrálii pro vás zařídí RE/MAX. Je to jedna z firem která prodává nejvíce nemovitostí po celém světě. Vyhledáme pro vás přesně o co máte zájem ze široké nabídky kterou firma disponuje. Též zařídí mnoho druhů inzerce, včetně internetu, nejen v Čechách a na Moravě, ale po celém světě v případě, že prodáváte.

Máte-li zájem o další informace a dozvědět se více kontaktujte:

Václav Novák, tel:02 9130 6781, mob: 0411 984 469,

E-Mail: vinov@three.com.au

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?

Jste **pečovatelem** o člena rodiny, přítele nebo souseda?

Poskytujete pravidelnou a dlouhodobou pečovatelskou péči a asistenci jiné osobě, bez jiné formy odměny než jsou peněžní dávky nebo podpora?

**MŮŽE VÁM BÝT POSKYTNUTA ASISTENCE Z
ODLEHČOVACÍCH PODPŮRNÝCH SLUŽEB
PEČOVATELŮM**

**VEDENÝCH
POLSKÝM CENTREM PORADENSTVÍ A
SOCIÁLNÍ POMOCI v NSW Inc**

Pokud jste vy nebo osoba, které poskytujete pečovatelskou péči obyvateli následujících samospráv:

**Ashfield, Burwood, Canterbury, Concord, Drummoyne,
Leichhardt, Marrickville, Strathfield;**

**Bankstown, Camden, Campbelltown, Fairfield, Liverpool;
Auburn, Baulkham Hills, Blacktown, Holroyd, Parramatta;
Blue Mountains, Hawkesbury nebo Penrith.**

Poskytujeme flexibilní odlehčovací služby v domácím prostředí pro pečovatele z východoevropských komunit, kteří poskytují péči starším lidem, lidem s demencí a poruchami chování nebo lidem se zdravotním postižením.

Nabízíme podporu pečovatelům v pečovatelské činnosti, zmírnění jejich stresu a izolace a pomoc k přístupu k jiným podpůrným službám.

JAKOU ASISTENCI MŮŽEME POSKYTNOUT?

- Podpořit pečovatele v jejich každodenní pečovatelské činnosti
- Pomáhat pečovatelům s udržováním jejich schopností a dovedností
- Navštěvovat pečovatele a lidi, jimž je péče poskytována, vyslechnout je a věnovat se jim
- Poskytovat informace o jiných podpůrných službách
- Monitorovat přetrvávající potřeby pečovatelů a lidí, jimž je péče poskytována
- Zprostředkovat pečovatelům a lidem, jimž je péče poskytována kontakt na poskytovatele jiných podpůrných služeb

**POPLATEK ZA SLUŽBY je stanoven dohodou s pečovateli na základě
individuálních okolností pečovatele**

PRO BLIŽŠÍ INFORMACE NÁS KONTAKTUJTE PROSÍM NA:

(02) 9716 0036

Iniciativa Australské vlády

**Podporováno Department of Health and Ageing v rámci The National Respite
for Carers Program**

V těžkých dobách bojů o Slovensko (Pokračování 16 - dokončení)

Pro Věstník upravil podle textu českého historika Pavla Kuthana Bořek Šindler

Maďarští nájezdníci kdysi v devátém století vpadli na svých kobyilkách z asijských stepí do Střední Evropy, vyvrátili knížectví Velké Moravy a drželi potom v područí Slováky po nějakých tisících let. V devatenáctém a dvacátém století se v Maďarsku ustálilo rčení „Tóth nem ember“ – Slovák není člověk, a Maďaři označovali Slovensko jako území za Horní Uhry. Vídeň ponechávala Maďarům na Slovensku více méně volnou ruku a Maďaři představovali Evropě slovenskou řeč jako jistý dialekt maďarštiny. Slovenské školství bylo, pokud vůbec existovalo, v bídném stavu, základních škol bylo nemnoho a kdo ze Slováků se chtěl vyšvihnout k vyššímu vzdělání byl obvykle nucen odejít studovat do Maďarska. Bratislava byla povětšinou maďarská. Jedním ze studentů, který se odmítl pomadžarštit byl Milan Rastislav Štefánik. Ten odešel vystudovat do Prahy a později se stal astronomem ve Francii. Tam za první světové války spolu s profesorem Masarykem a Edvardem Benešem se stal jedním ze tří hlavních vůdců československého odboje a spolu s nimi připravil, už jako generál francouzské armády, provolání československé samostatnosti v říjnu roku 1918. Maďaři, ač válku prohráli, zřejmě odmítali vyklidit území Slovenska, Horních Uher, a bylo nutno je vojensky a diplomaticky zdolat. K tomu došlo především za pomoci dobrovolníků z Moravy a z Čech a hlavně také pomocí zásahu z války se navrátilých československých legionářů z Francie a Itálie pod vedením italských a francouzských generálů. Teprve v únoru 1919 byla z maďarských rukou vymaněna Bratislava. Po komunistickém puči v Budapešti během roku 1919 Maďaři s novou silou vtrhli na Slovensko a v červnu jim bylo uděleno ultimatum. Věstník dnes přináší dokončení textu historika Pavla Kuthana.

Maďarsko na první ultimatum své vojenské operace na Slovensku nezastavilo, takže boje pokračovaly dále. Boje probíhaly u Košických Hamrů, na linii Telgárt-Dobšiná-Poloma, v oblasti Szendrő i na jiných místech, a vyvinula se bitva o Slovenské Nové Mesto. Velitelem tamnější obrany byl plukovník Sokol. Československé jednotky sice odolávaly maďarskému útoku seč stačily, byly však nakonec nuceny ustoupit do Michalovců a některé jednotky ustoupily až do Užhorodu na Podkarpatské Rusi. Čechoslovákům se nakonec podařilo Michalovce znovu dobýt zpět. Prešov zůstal v rukou maďarských komunistů a byla tam 16.června 1919 bolševickými skupinami za silné podpory Maďarů vyhlášena tak zvaná Slovenská republika rad, v jejímž čele stál český bolševik novinář Janoušek. Tato „republika“ však neměla dlouhého trvání a zanikla během tří týdnů. Útočné vojenské operace Maďarů však neustávaly a maďarským jednotkám se podařilo dobýt Margecany. Boje pokračovaly i na jiných úsecích. Silné a dobře vyzbrojený nepřítel, navíc se silnou dělostřeleckou podporou, dosáhl sice větších úspěchů, ale na mnoha místech fronty byl odražen. Boje probíhaly i na úseku Spišské Nové Vsi. Tam vytvořil velitel tamnějšího armádního úseku francouzský generál Henncoque novou zálohu tam operující divise, která se měla zúčastnit připravované československé ofensivy, i v souladu s připravovaným třetím útokem na Levice u sousedního západního armádního úseku. Byl také vytvořen plán k dobytí, vlastně znovudobytí, Košic. Ten měl podpořit i zvláštní oddíl o síle asi 200 mužů, jehož velení bylo svěřeno majoru Smetánkovi. Měl proniknout do týlu maďarských jednotek. Tato akce byla naplánována na 25.června, avšak o den dříve, tedy 24.června bylo uzavřeno příměří. Byl také vypracován plán útoku na Košice. Toho se měla účastnit i Podkarpatská skupina a ta měla za úkol proniknout do košického úseku osmnáctého června. Ani k provedení tohoto plánu však vzhledem k uzavřenému příměří nakonec nedošlo.

V průběhu bojů se zajištění týlu československé obrany účastnily i samostatné sokolské prapory, které vyvíjely v místech svého působení i kulturní činnost pro místní obyvatelstvo. Veřejná cvičení, vystoupení – tím vším si získávali Sokolové místní občany, zejména v odlehlejších oblastech republiky. Takovéto akce napomáhaly probouzení národního povědomí v odlehlejších oblastech. I ostatní jednotky československé armády podobné akce místy organizovaly, včetně i různých sbírek na podporu místních občanů, postižených útrapami bojů.

Dne 28.června 1919 podepsalo ve Francii mírovou smlouvu v první světové válce poražené Německo a tím znovu oficiálně potvrdilo přijetí podmínek mezinárodní konference. Pod tímto dojmem nakonec zcela rezignovalo Maďarsko na své územní požadavky vůči Československu a 1.7.1919 zahájila maďarská armáda ústup. Do 5.7. potom vyklidila území Slovenska po oficiálně stanovené hranice, až na neutrální

pásmo a s odchodem maďarské armády již také definitivně zanikla maďarskými bolševiky vyhlášená Slovenská republika rad. Do 7.7. československá armáda obsadila jižní slovenské území až po dohodnuté neutrální pásmo. Celé toto obsazování území bylo provedeno celkem bez problémů a v poměrném klidu. Československé vojsko bylo dokonce i vítáno jako záruka bezpečí majetku před rabováním. Totéž obyvatelstvo, které před několika týdny ještě bouřlivě vítalo maďarskou rudou armádu jako osvoboditele pak ze svého nadšení vystríživělo při probíhajícím rabování, zatýkání a perzekucích majetku prováděných maďarskými bolševiky. Nyní vítalo toto obyvatelstvo československé vojsko jako záruku bezpečí. Ustupující maďarská armáda na některých místech, jako na příklad v ulicích Lučence, drancovala a ničila státní majetek.

Prvního srpna 1919 se v Maďarsku zhroutila bolševická vláda a nová vláda měla zájem na co nejrychlejším vyřešení situace s Československem, už také proto, aby se uklidnily poměry v Budapešti. Dodatečně bylo Československu mírovou konferencí přiznáno ještě také bratislavské předmostí Petržalka, samozřejmě k nelibosti maďarské strany. Ráno 14.8.1919 jej tedy obsadil francouzský podplukovník Brau, a to za pomoci prvního a druhého pluku Stráže Svobody, druhého praporu domobraneckého stoosmdesátého pěšího pluku a tyto jednotky byly posíleny dvěma dělostřeleckými bateriemi z bratislavské obrany. Při obsazování tohoto předmostí se tyto oddíly střetly jen s hlídkami nepřítele, které se však po rozpoutavší se přestřelce rychle stáhly. Francouzský podplukovník Brau postoupil až na Petržalku, kde přitom zajal i štáb jednoho z praporů nepřítele. Kronika druhého pluku Stráže Svobody z Českých Budějovic to komentuje takto:

„...Ve dvě hodiny v noci ve čtvrtek 14.8. začal postup na Petržalku. Útočná četa na mostě se rozdělila na dvě družstva. Bratři se zuli a vyzbrojeni revolvery, vajíčkovými granáty v kapsách a útočnými noži, lezli opatrně a pomalu ve skupinách mezi železničním a silničním mostem po truhlíku, pod nímž byly uloženy telefonní a silnoproudové kabely. Desátník Hůla měl přestřihovat drátěné ostnaté překážky. V čele všech postupoval šikovatel Miloš Vukadinovič, bývalý černo-horský šikovatel z balkánských válek... Zatímco čelo útočné čety se dostalo skoro k maďarskému břehu, četař Plihal s vojínem Kubešem a Jelínkem z prvního pluku Stráže Svobody a Janem Hlaváčem, Václavem Hrabou a Antonínem Košťálem z druhého pluku Stráže Svobody se na dané znamení uprostřed mostu vyhoupli a odzbrojili oba maďarské strážné. Hlukem vpředu byl přivolán velitel maďarské mostní stráže se dvěma vojínem. Když viděl, že Češi se pokoušejí o přechod, poslal jednoho muže alarmovat mostní pohotovost a posádku v Petržalce. Zatím však družstvo poručíka Hájka se zmocnilo u maďarského kulometu dřímajícího strážného a pěti spících mužů na strážnici. Potom ještě zachytili vojína, jenž běžel alarmovat mostní stráž. Zbytek spící posádky byl zajat v domku u mostu. Celkem byl zajat jeden důstojník mostní stráže, jeden šikovatel a patnáct mužů. Ráno pak byli nalezeni v kukuřici schovaní čtyři šikovatelé. Potom přešly most hlavní části československých jednotek určených pro tuto operaci a další se přeplavili přes Dunaj. ...K celé akci bylo připraveno dva tisíce mužů s dvanácti kulomety Stráži Svobody, dvěšest čtyřicet italských domobranců s dvacetičtyřmi kulomety, padesát italských legionářů se čtyřmi kulomety, dvěšest mužů řadové péchoty, stopadesát ženistů a jedna baterie se čtyřmi děly... Vlastní přechod přes most i přes řeku Dunaj se udál bez jediného výstřelu. Existovalo velké riziko, že kdyby se akce byla dříve prozradila, byly by Maďaři kulometnou palbou znemožnili jakýkoliv pokus přechodu přes Dunaj a v nejhorším případě by byli mohli vyhodit do povětří most i s postupujícími oddíly. Prozrazení by možná bylo znamenalo ztrátu i několika set lidských životů, hlavně utopením v Dunaji... Při obsazení předmostí bylo zajato dvanáct maďarských důstojníků a stovacet mužů, zčásti neuvědomělých Slováků. Ukořistěny byly na mostě dva kulomety, v barácích u Kopčan čtyři kulomety, stoosm pušek, třicetpět koní, tři vozy, a velké množství střeliva a zásob všeho druhu. Za dobytí Petržalky bylo později vyznamenáno československým válečným křížem patnáct mužů z třetího praporu prvního pluku Stráže Svobody, čtyři muži druhého praporu prvního pluku Stráže Svobody a pět ženistů... O jednadvacáté hodině téhož dne se Maďaři pokusili v úseku druhého praporu druhého pluku Stráže Svobody u orosvarské silnice zatlačit naše stráže. Nejdříve nastal u našich jednotek zmatek. Velitel kulometné roty druhého pluku Stráže Svobody poručík Malik však chladnokrevně zorganizoval odpor. Šikovatel Vladimír Halík v nepřátelské střelbě obsadil železniční násep a tím zabránil nepříteli v postupu. Šikovatel Alois Vosolsobě sám uchopil kulomet, vrhl se proti nepříteli, znemožnil střelbou jeho další postup a obrátil jej na útěk.

Bratr Antonín Fiala z páté roty bohužel padl a byl pak pochován s vojenskými poctami na blumenthalském hřbitově..“.

Ještě během druhého týdne v srpnu 1919 obsadila československá armáda na žádost místních obyvatel města Šalgotárján, jež nebylo součástí československého území. Obyvatelé Šalgotárjánu totiž v československém vojsku spatřovali záruku ochrany před ozbrojenými maďarskými houfy, které předtím při ústupu na jih ve městě drancovaly. Svoji přítomností se československá strana zavázala město zásobovat, protože Maďari toto město zásobovat odmítli. Po částečné stabilizační situaci se v prosinci 1919 československé vojsko z oblasti Šalgotárjánu stáhlo.

Během takřka celého konfliktu byly československé jednotky nuceny bojovat skoro stále proti silné přesile nepřítele, který měl vždy též větší palebnou podporu. Během času se však tato kritická situace zlepšila. Nakonec zasadila československá armáda do bojů na Slovensku sto dva praporů. Problém s nedostatkem palebné podpory v porovnání s Maďary však přetrvával. Děhl bylo nasazeno do boje kolem sto sedmdesáti. Oproti tomu nasadil nepřítel do bojů během konfliktu velmi dobře vyzbrojených a vyzbrojených asi sto deset praporů, s dobrým logistickým zabezpečením a podporou dvou set padesáti děl a šesti set kulometů.

Po srpnovém pádu bolševické vlády v Maďarsku se tam utvořila nová demokratická vláda, která se zaměřila především na vnitřní stabilizační Maďarska, a tak se snížilo nebezpečí dalšího maďarského vpádu na Slovensko. České vojsko se tudíž postupně ze Slovenska stahovalo. V srpnu 1919 již byla přesunuta do Prahy sedmá legionářská divise, takže konečně legionáři mohli dostat zasloužené volno k návštěvě rodin, které neviděli často několik let a mohli také být demobilisováni do občanského života. Do Brna byla také přesunuta i šestá legionářská divise. Z Podkarpatské Rusi byla v září 1919 do Hradce Králové stažena domobranecká první divise a do Českých Budějovic potom v říjnu i domobranecká pátá divise. Na Slovensku byly ponechány druhá a třetí divise, dokud se tam nezorganizovaly pravidelné československé pluky. Tyto divise byly staženy ze Slovenska do Čech až na jaře roku 1920, a to do Plzně a do Litoměřic. Domů do Čech se ze Slovenska vracějící jednotky československé armády, domácí, legionářské i dobrovolné, byly v českých zemích vítány a jejich návraty se většinou stávaly obecní slavnostmi. I čtyři pluky Stráže Svobody byly rozkazem Ministerstva národní obrany rozpuštěny již v listopadu 1919. Třetímu pluku se při té příležitosti dostalo tohoto uznání rozkazem zemského vojenského velitele na Moravě generála Podhajského: *„Při demobilisaci III.pluku Stráže Svobody vzpomínám všech služeb, které tento pluk vykonal krátce po převratu a za bouřlivých dní nepřátelského útoku na Slovensko. Nebude zapomenuto nikdy československou veřejností vzácné a ušlechtilé kázně, kterou se příslušníci tohoto pluku vyznamenali a jež je řadila po bok nejlepšího zahraničního vojska. Vzpomínám služeb, jež pluk prokázal pro zachování veřejného pořádku a kázně, a vyslovuji všem příslušníkům tohoto pluku plné uznání a vřelý dík. Památka III.pluku Stráže Svobody bude všemu vojsku vzácným vzorem vykonávání všech povinností občana naší republiky.“*

Od začátku prvních bojových střetů na Slovensku dne 2.11.1918 až do posledních výstřelů této války dne 14.8.1919, dle uvedených bilancí, padlo či zemřelo na následky těžkého zranění a válečných útrap v řadách československé armády 861 mužů, z toho 39 důstojníků. Dalších 2.830 mužů, z toho 103 důstojníků, bylo v těchto bojích zraněno. Zajato nepřítelem v boji přitom bylo 343 mužů, z toho 11 důstojníků. Dalších 1.900 mužů, z toho 18 důstojníků, se pohřešovalo a byli u jednotek vedeni později jako padlí. Vlivem těžkých bojových podmínek v obtížném terénu během bojů též onemocnělo 1.412 mužů, z toho 46 důstojníků. Ztráty československé armády během bojů tak dosahovaly až 12%.

Dne 4.června 1920 bylo ve francouzském zámku Versailles definitivně rozhodnuto o podobě hranic jednotlivých států, které vznikly rozpadem Rakousko-Uherska. Mírová smlouva, která byla podepsána mezi spojenci Dohody a Maďarskem, potvrzovala rozpad Rakousko-Uherska, vznik Maďarska, odstoupení částí bývalého Uherska Československu, Rumunsku, Jugoslávii a Rakousku. Byly uznány hranice mezi Československem a Maďarskem. Maďarsko se muselo zavázat k placení válečných reparací a udržování vojska v limitech, které mu povolily mocnosti Dohody. Přišel tak opět dlouho očekávaný mír.

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 18/10/2009 v 14.00 hodin:

U POKLADNY STÁL...

Ačkoli byla satiricky laděná komedie natočena již v roce 1939, zdá se dnes, téměř po sedmdesáti letech, svým způsobem aktuálnější než kdy dřív. Bere si totiž na mušku poměry v nemocenském pojišťovnictví. Jeho hrdinou je Kryštof Rozruch, nejveselejší ošetřovatel v nemocnici U svatého Jakuba. Smích ho však přejde v okamžiku, kdy dostane balíček z nemocenské pojišťovny, kde není léčivé bahno, které potřebuje na svůj ischias, ale zubní protéza, kterou nepotřebuje vůbec na nic. V pojišťovně však narazí na stěnu typické úřednické povýšenosti a lhostejnosti...

Režie: Karel Lamač ml. Hrají: Vlasta Burian, Jaroslav Marvan, Adina Mandlová, František Filipovský, R. A. Dvorský a jiní.

Neděle 15/11/2009 v 14.00 hodin:

VALENTIN DOBROTIVÝ

Česká filmová komedie o kanadském žertíku, který mohl přijít hodně draho. Velmi pracovitý, ale také velmi naivní úředník pojišťovny Valentin Plavec se stává terčem nekončících legráček, vtípků a recesí svých kolegů Bejšovce a Voborníka. Poslední vydařený kousek se jim však poněkud vymkl z ruky. Připsali totiž k výhernímu číslu 8456 jedničku a namluvili Valentinovi, že vyhrál v loterii milion. Jelikož si však Valentin nemůže vyzvednout výhru okamžitě, vybere dvacet tisíc, což jsou veškeré úspory, které našetřil společně se svou snoubenkou Helenou a začne nakupovat na zálohu. Koupí auto, najme personál do vily. Jako čerstvý milionář je v práci povýšen a dokonce se k němu začne hlásit i lakomý strýc Kudrna. Pravda však brzy vyjde najevo a když mu kolegové prozradí, že šlo jen o žert, všichni ho opustí, jen věrná Helena zůstane a dokonce pomůže nešťastnému snoubenci zrušit všechny zálohované a domluvené obchody. Když vyjde v novinách zpráva, že došlo k chybě a vítězný los má číslo 18456, rozhodne se Valentin oběma vykutáleným vtipálkům pomstít... Režie: Martin Frič. Hrají: Oldřich Nový, Hana Vítová, Ladislav Pešek, Eman Fiala, Jaroslav Marvan, Theodor Pištěk st., Josef Kemr a jiní.

A German's View of Fanatics. Quite an insight...!

This is by far the best explanation of the Muslim terrorist situation I have ever read. His references to past history are accurate and clear. Not long, easy to understand, and well worth the read. The author of this email is said to be Dr. Emanuel Tanay, a well known and well respected psychiatrist.

A man, whose family was German aristocracy prior to World War II, owned a number of large industries and estates. When asked how many German people were true Nazis, the answer he gave can guide our attitude toward fanaticism. 'Very few people were true Nazis,' he said, 'but many enjoyed the return of German pride, and many more were too busy to care. I was one of those who just thought the Nazis were a bunch of fools. So, the majority just sat back and let it all happen.

Then, before we knew it, they owned us, and we had lost control, and the end of the world had come. My family lost everything. I ended up in a concentration camp and the Allies destroyed my factories.'

We are told again and again by "experts" and "talking heads" that Islam is the religion of peace, and that the vast majority of Muslims just want to live in peace. Although this unqualified assertion may be true, it is entirely irrelevant. It is meaningless fluff, meant to make us feel better, and meant to somehow diminish the spectre of fanatics rampaging across the globe in the name of Islam.

The fact is that the fanatics rule Islam at this moment in history. It is the fanatics who march. It is the fanatics who wage any one of 50 shooting wars worldwide. It is the fanatics who systematically slaughter Christian or tribal groups throughout Africa and are gradually taking over the entire continent in an Islamic wave. It is the fanatics who bomb, behead, murder, or honour-kill. It is the fanatics who take over mosque after mosque. It is the fanatics who zealously spread the stoning and hanging of rape victims and homosexuals. It is the fanatics who teach their young to kill and to become suicide bombers.

The hard quantifiable fact is that the peaceful majority, the 'silent majority,' is cowed and extraneous. Communist Russia was comprised of Russians who just wanted to live in peace, yet the Russian Communists were responsible for the murder of about 20 million people. The peaceful majority were irrelevant.

China's huge population was peaceful as well, but Chinese Communists managed to kill a staggering 70 million people.

The average Japanese individual prior to World War II was not a warmongering sadist. Yet, Japan murdered and slaughtered its way across South East Asia in an orgy of killing that included the systematic murder of 12 million Chinese civilians; most killed by sword, shovel, and bayonet.

And, who can forget Rwanda, which collapsed into butchery. Could it not be said that the majority of Rwandans were 'peace loving'?

History lessons are often incredibly simple and blunt, yet for all our powers of reason we often miss the most basic and uncomplicated of points: Peace-loving Muslims have been made irrelevant by their silence. Peace-loving Muslims will become our enemy if they don't speak up, because like my friend from Germany, they will awaken one day and find that the fanatics own them, and the end of their world will have begun. Peace-loving Germans, Japanese, Chinese, Russians, Rwandans, Serbs, Afghans, Iraqis, Palestinians, Somalis, Nigerians, Algerians, and many others have died because the peaceful majority did not speak up until it was too late.

As for us who watch it all unfold, we must pay attention to the only group that counts; the fanatics who threaten our way of life.

Lastly, anyone who doubts that the issue is serious and just deletes this email without sending it on is contributing to the passiveness that allows the problems to expand. So, extend yourself a bit and send this on and on and on! Let us hope that thousands, worldwide, read this and think about it, and send it on - before it's too late.

Emanuel Tanay, M.D.

- I planted some birdseed. A bird came up. Now I don't know what to feed it.
- I had amnesia once - or twice.
- Protons have mass? I didn't even know they were Catholic.
- What is a "free" gift? Aren't all gifts free?
- They told me I was gullible... and I believed them.
- Teach a child to be polite and courteous in the home and, when he grows up, he'll never be able to merge his car onto a freeway.
- Two can live as cheaply as one, for half as long.
- Experience is the thing you have left when everything else is gone.
- What if there were no hypothetical questions?
- One nice thing about egotists: They don't talk about other people.
- When the only tool you own is a hammer, every problem begins to look like a nail.
- A flashlight is a case for holding dead batteries.
- My weight is perfect for my height - which varies.
- The cost of living hasn't affected its popularity.
- How can there be self-help "groups"?
- Is there another word for synonym?
- Where do forest rangers go to "get away from it all"?
- The speed of time is one-second per second.
- Is it possible to be totally partial?
- What's another word for thesaurus?
- If swimming is so good for your figure, how do you explain whales?
- It's not an optical illusion. It just looks like one.
- Why is there only one monopolies commission?
- If the temperature outside this morning was zero, and the weather man said it will be twice as cold tomorrow, how cold will it be?

Let's face it - English is a crazy language.

There is no egg in eggplant, nor ham in hamburger; neither apple nor pine in pineapple.

English muffins weren't invented in England nor were French fries in France.

Sweetmeats are candies while sweetbreads, which aren't sweet, are meat.

We take English for granted. But if we explore its paradoxes, we find that quicksand can work slowly, boxing rings are square and a guinea pig is neither from Guinea nor is it a pig.

And why is it that writers write but fingers don't fing, grocers don't groce and hammers don't ham? If the plural of tooth is teeth, why isn't the plural of booth, beeth? One goose, two geese. So one moose, two meese? One index, two indices? Doesn't it seem crazy that you can make amends but not one amend? If you have a bunch of odds and ends and get rid of all but one of them, what do you call it?

If teachers taught, why didn't preachers praught?

If a vegetarian eats vegetables, what does a humanitarian eat?

Sometimes I think all the English speakers should be committed to an asylum for the verbally insane.

In what language do people recite at a play and play at a recital?

Ship by truck and send cargo by ship?

Have noses that run and feet that smell?

How can a slim chance and a fat chance be the same, while a wise man and a wise guy are opposites?

You have to marvel at the unique lunacy of a language in which your house can burn up as it burns down, in which you fill in a form by filling it out and in which, an alarm goes off by going on.

English was invented by people, not computers, and it reflects the creativity of the human race, which, of course, is not a race at all. That is why, when the stars are out, they are visible, but when the lights are out, they are invisible.

PS. - Why doesn't "Buick" rhyme with "quick"?

Dvojčata Edgar Dutka

Je to učiněný hřích, když je žena krásná a nemá děti. Krása by neměla odcházet s lidmi, krása by měla na světě zůstat, aby bylo milo na světě pobývat.

Jak jinak může krása na světě pobývat než skrze děti? Jenomže ať paní králová dělala všechno možné - tiskla kolena k břichu, stavěla se na hlavu, věnovala se pre-aerobiku (aerobik ještě nebyl vynalezen), nic nepomáhalo. A tak s králem vylehávali celé dny v okně a bylo jim smutno, když viděli, jak se selka nese s outězkem; tuhle se narodí robátko, támhle hříbátko a psíci hned pět štěňat. Když tu se objevila pod královskými okny žebračka se sedmi sirotky jako píšťaly od varhan, které neměla čím nakrmit. Ta žebračka královně poradila, jak na to. Nevím, co jí poradila, stál jsem od nich moc daleko (zřejmě nějaké bylinky, jikry, mlíčí z ryb, znáte to). Naděje umírá poslední, a tak to král s královnou zkusili po sto páté a opravdu! Královna čekala miminko. Žebračka se svými sedmi sirotky měla za odměnu přístup do zámecké kuchyně, kde si mohla vzít všechno, co zbylo od oběda. A znáte bohaté, ti se jen trošku poštourají v jídle a už jsou syti. Avšak královně chutnalo, brzy měla břicho jako vůz se senem. Bodejť! Po devíti měsících, přesně na den, se jí narodila dvojčata. A kluci. Jeden byl Karel, druhý Vlastík, ale ani paní králová je vždycky nedokázala od sebe rozeznat. Byli - jak se říká - jako podle šablony.

Jedna věc je děti stvořit, druhá děti vychovat! Kluci si v zahradě ulomili klacky a celé dny běhali po zahradě a po zámeckých chodbách a šermovali s meči samorosty. Jak těm klackům říkali. Občas si vzájemně hezky namlátili, až krev tekla, tu z obočí, tu z prstu, ale jeden od druhého se nehnul, bratři byli pořád spolu. Než vyrostli, tak se naučili jezdit na koni, honit lišku, střílet z luku, prostě věci, které sedlákovi jsou k ničemu, ale kluci jako by věděli, co je v životě potká.

Když jednoho dne řekli rodičům, že pojedou do světa, král zvolal: „Konečně, vy dar-možrouti! Ve světě, mezi cizíma, se teprve ukáže, jestli se o sebe umíte sami postarat.“ Starostlivá královna k tomu jen dodala, ať nejezdí daleko a ať jsou včas zpátky k večeři. Ha ha ha, zasmáli se tomu všichni dohromady. Kluci si své dřevěné samorosty uschovali u zámeckého mečíře a vyměnili je za pořádnou damascénskou ocel, která dokáže přeseknout i železnou traverzu (pokud má její majitel takovou sílu v pa-ži, sama ocel nedovede nic) Druhý den brzy ráno vyrazili. Král s královnou opět leželi v otevřeném okně, ale tentokrát královna nenápadně mačkala slzu dojetí a král se smál. Oba chlapci jeli na bílých koních, vedle nich běželi dva stejně flekatí psi a bylo úplně jedno, který z chlapců je Karel, který Vlastík. I když Karel byl o pět minut starší, nebylo to poznat.

Jeli stále od zámku nadohled, než se cesta stočila do hustého tří denního lesa - koně jím projedou za tři dny, ale pocestnému to vezme týden i deset dní, tedy pokud nezakopne o bludný kořen a už se z toho lesa nikdy nevymotá. Konečně dvojčata přijela k rozsochatému dubu, u kterého se cesta rozdvojovala: jedna doprava, druhá doleva. „Tady se musíme rozdělit, Vlastíku. Hele, sem do toho dubového úpaží zabodneme svoje nože. Kdo se vrátí první, hned uvidí, zda nůž bratra je čistý, lesklý, nebo naopak celý rezavý, zkrátka je-li živ, či zahynul,“ řekl starší Karel, objal se se svým dvojčetem a oba chutě nasadili koňům ostruhu.

Po dalším dnu jízdy Karel vyjel z lesa a cesta dál se hezky vinula dolů do městečka. Do podivného městečka. Jako by se tam zrovna konal festival Pohřebních ústavů a krematorií. Domy byly potaženy černým sukrem, z oken vlály černé fábory, všechno fňukalo a dokonce i v hostinci na znamení smutku čepovali výhradně černé pivo a kofolu!

„Co to?“ zeptal se Karel starého Vypítka, který seděl u stolu se skloněnou hlavou a tiše brečel do nedopité sklenice.

„Každý rok o tomto čase musíme obětovat draku nad městem jednu pannu,“ soukal ze sebe stařec. „Letos padl los na jedinou dceru našeho dobrého celokrajského hejtmana, a tak chudák nakázal zabalit město do černých hadrů.“

„To se nenajde nikdo, kdo by místo panny dal draku líznout svého meče?“ děl Karel. Sedlák řekne nebo poví, ale urozený syn dí. Karel děl. „Ale jo jo,“ na to stařec. „Jenomže ten mizera vždycky zblajzne oba. Letos se už nikdo další nepřihlásil. Před chvílí ji zrovna vedli tady kolem oken.“

Karel si poručil vídeňský řízek s bramborem, ale když slyšel, že procesí s pannou už vyrazilo, řekl hostinskému, ať kuchařka s tím smažením ještě chvíli počká, že si musí odskočit.

„Drž stopu,“ zavelel venku svému hafanovi, vyskočil na bělouše a tryskem uháněl za pelášicím psiskem. Procesí promočené slzami zrovna vycházelo z druhé strany města, loučilo se s pannou, která teď samotinká stoupala vzhůru k jeskyni, z níž se už černě čmoudilo, jako by tam pálili térapapír. Karel v plném trysku uchopil pannu kolem pasu, posadil si ji za sebe na koně a již brzdil před jeskyní. Drak má obrovskou sílu a svým hnusem nahání strach, ale pod čepicí nemá (protože ji nenosí). Vykoukl ven, co je to tam venku za rodeo, kde je panna a vtom fik a byl bez hlavy. Není nad damascénský samorost! A protože drak nebyl žádný dvanáctérák, bylo po divadle. Karel nabodl dračí hlavu na meč, přivezl ji tatkoví milostivé - celokrajskému hejtmanovi - a procesí, které ještě před chvílkou plakalo žalem, teď slzelo samou radostí.

„Když sis ji zachránil, tak si ji teď vezmi,“ povídá dojatý celokrajský hejtman. Věra, jak se jeho dcera jmenovala, byla naštěstí pěkně rostlá, od hodiny by mohla k filmu, tak se Karel nebránil a kopl do toho, oženil se s ní.

Až potud dobrá. Jenomže Karlovi to nedalo, šel se druhý den podívat na draka do jeskyně, ale tělo tam nebylo. Ba ani flek, ani flíček po ještěři krvi tam nebyl. Prostě po drakovi ani památka! Teprve potom, mu Věra řekla, že nad jeskyní končí jejich kraj a začíná les skřítků Estébáčků, ve kterém nejspíš nic neroste, nanejvýš hořčáky, satan či bedla nejedlá, protože prolezlá červy. Občas za noci je nad jejich lesem vidět podivné světlo, ale nikdo neví, co tam dělají. Kdokoliv se tam kdy vypravil, aby tam juknul, nikdy se nevrátil. Určitě to dračí tělo odnesli skřítci! Nejspíš tam v lese po nocích dělají drakovi novou hlavu. S ocelovými zubisky! Nesnesou, aby na světě bylo dobře. Pro skřítky Estébáčky je dobře, když je všem zle. Jsou mrňaví srdcem. Lid dokonce tvrdí, že žádné srdce nemají, že jsou to malé zrůdičky, které mají místo krve ocet.

Karel objevil na konci temné jeskyně tunel dost široký, aby se jím protáhl drak. Skočil si do vily pro svého bělouše a hafana, nikomu nic neřekl, a už byl zpátky v jeskyni. Tunel nebyl příliš dlouhý, snad jen tak, aby vyústil uprostřed černého lesa, kde i denního světla bylo pomálu. Chvilí jezdil sem a tam, aby se na draka poptal a podepsal mír, ale žádného skřítka nepotkal. Řekl si, že možná vylezou až v noci, a tak seskočil z koně a udělal si ohýnek, aby se trochu zahrál. V zemi skřítků bývá pěkně chladno. Pomalu začal litovat, že darmo vážil cestu a u ohýnku začal tlouct špačky, když se hafan rozštěkal. Karel uviděl mezi stromy stát šedivou babici, která musela své stopadesáté narozeniny oslavit už předloni. Ač postavou nebyla malá, měla na sobě naskládanou šedivou kůži jako na mnohem větší osobu a celá byla jako natřená barvou na kamna. A klepala se jí brada.

„Hošíčku, je mi strašná zi-zi-zima, nemohu se na chvíli u tvého ohýnku o-o-ohřát?“ Na skřítka nevypadala, na to byla přerostlá, takže Karel, duše dobrá, dovolil, aby se stařenka ohřála. „Podrž svého ha-ha-hafana, já se ho bojím,“ prosila babice svým tichým omrzlým hláskem. Karel chytl věrného psa za obojek, jenomže sotva se babice přišourala k ohni, proutkem, který celý čas držela v ruce, mrštně švihla hafana a pro jistotu i Karla a oba v tu ránu zkameněli. Bělouš se se zaříčením vzepjal, aby babici rozdupal, ale jak stál na zadních, babice i jeho švihla proutkem, a tak rázem ze statečného Karla, jeho hafana a bělouše udělala kamenné sousoší. Kdyby se Karel býval lépe díval kolem sebe, viděl by, že takových žulových sousoší je plný les.

Nynčko je čas, jak praví klasik, abychom se podívali, co ten mladší bratr královič mezitím dělal. Inu, mladší dvojče také vyjelo z lesa jako jeho brácha, ale na úplně jiném konci - ocitl se rovnou u stříbrného moře! Vlastík si v duchu děl, že jeden nikdy neví, kde na něho štěstí čeká, třeba zrovna na druhé straně za mořem! Koupil si lodní lístek last minute, což znamená, že je o pěták levnější, ale je třeba okamžitě nechat oběd obědem a pádit do přístavu, aby loď neodrazila od mola bez vás. Naštěstí Vlastík měl rychlého koně i psa, takže hop a už se plavil - do Maroka! Ale co v tom Maroku? lámal si cestou hlavu. Teda ne že by ji lámal přes koleno nebo dokonce po ní dupal, prostě netušil, co ho tam za mořem v té arabské zemi čeká. Ne že by se bál! Naopak. Už se nemohl dočkat.

Ze všeho nejdřív zjistil, že nejen místní princezny, ale i pradleny, švadleny, tkadleny koberců, dokonce i prodavačky fiků či ovčích sýrů a velbloudího mléka, prostě dámy všelikého původu i věku, dokonce i mladá děvčata (a kdo ví, jestli sem tam i nějaký

šprýmař?) chodí zahalené v černém hábitu od hlavy až k patě, jen oči jim koukají z úzkých štílen, a vybrat si nevěstu znamená koupit zajíce v pytli. Ba i ten zajíc je bez záruky (od té doby se s po vzdechem říká: Zlatý voči!). To jsou mi věci! divil se Vlastík. A za městskými hradbami už je jen samý písek! Tam hledat štěstí znamená vzít si rok dovolené, koupit dvě sta lopat a k tomu dvě sta lidu a začít písek hezky přehazovat čili vyhodit peníze z okna a zato v tom pisku najít šesták, jenž náhodou vypadl turistovi z kapsy, když spadl z velblouda!

Vlastík chtěl cestovat nepoznan, ale když poznal místní situaci, rozhodl se odložit inkognito na příště a šel se rovnou ohlásit do paláce ke králi (koneckonců sám byl královský synek), aby zjistil, zda u dvora není nějaká prácička pro jeho damascénský samorost, kterým zatím každý den jen púli melouny. Bylo mu však velmi slušné děno, že u krále už osmdesátý pátý den vysedává nějaká princezna Šeherezáda, vypráví mu pohádky a král je strašně baští. Tak strpeničko. Ta dáma jich má ještě odvyprávět nějakých devět set... ano, počítám dobře, devět set šestnáct přesně, takže aby vážený převážený host ráčil laskavě chvilinku posečkat. Vlastík si hned v duchu spočítal, že přijde na řadu kdy? Inu, za dva roky a šest měsíců! To by mu ovšem i jejích třikrát převařeně mokka hezky vychladlo.

Vlastík konečně pochopil, že v Maroku inu pšenka nepokvete. V Maroku totiž nikomu pšenka nekvete. Nejspíš proto, že se tam vůbec nepěstuje. A tak pádil do přístavu a ještě chytl loď, která ho odvezla zpátky na pevninu, kde písek končí zároveň s mořskou vadou, všude kolem se to zelená, lehátka čekají na pocestné, příjemná hudba je slyšet až do Maroka, prostě nádhera.

Nějaký čas běhal po pláži a házel svým zvířatům klacek, aby se pořádně proběhla (pravda, koně to vůbec nebavilo), když jednoho rána na pláži potkal královského posla, jenž si ucaprtané poslí nohy, samý puchýř, máčel v chladivé mořské vodě. A ten mu řekl, že v zemi, z které pochází, řadí jacísi mrňaví skřítci a dělají tam veliká alotria. Jdou ze země do země, jsou jako zlá nemoc, nikdo je nedokáže zastavit.

„Ne že bychom se vytrhovali, ale my dva s Karlem se o to nejspíš pokusíme!“ řekl skromně Vlastík. A už se těšil, jak s bráchou budou zase spolu. Skočil na bělouše a s hafanem (i s jeho uslintaným klackem) vběhli do lesa, úprkem prk přes hory a přes doly a taky přes a přes potoky a pak doprava! Zabrzdili u rozsochatého dubu, kde v úpaží mohutné větve byly zabodnuty dva bratrské tesáky. Vlastíkův nůž se leskl, tedy ho jen otřel o kalhoty a zasunul zpátky do pochvy u pasu, kdežto Karlův tesák - vůbec tomu nerozuměl - z jedné strany se leskl, ale z druhé byl rezavý jako roura od kamer. Znamená to, že bratr je napůl živ a napil mrtev? Která půlka je která? Od pasu nahoru či od pasu dolů? To se z nože nedalo vyčíst. Nezbyvalo, než vyrazit po bratrových stopách.

Když přijel do městečka celokrajského hejtmana, podivil se, že všude shazují z vozů balíky černého sukna. Zrovna se chystali zase obalit celé město do smutku, když si Vlastík na bílém koni všiml místní aranžér, který přitloukal černý hadr na fasádu a málem spadl ze štaflí: „Jéé! Hele, náš Karel! A celej!“ Všichni v ulicích hned volali, „Ať žije náš statečný Karel drakobijce! Slyšte, lidičky! Karel je zpátky! A živ!“ Karlova žena Věrka zrovna větrala, takže otevřeným oknem slyšela tu zprávu zpráv a hnedle se začala shánět po pantoflích. Avšak ani Věrka nepoznala, že Vlastík není Karel a Vlastík, který nevěděl co a jak, se prozradit nechtěl. Dělal sobě v duchu, že si zahraje na bratra, dokud se nedozví, co se s ním stalo.

„Můj ty Karle, kde ses mi toulal? Já se bála, že už tě nikdy neuvídím,“ objímala Věra Karla (teda Vlastíka, aby se to nepletlo). „Vyprávěj, vyprávěj,“ žadonila. Ale Vlastík zůstal tajemný jako hrad v Karpatech. Jen se usmíval a přemýšlel, jak by se šikovně zeptal, co se bratr chystal udělat nebo kam zmizel. Do večera na nic nepřišel, takže musel s Věrou do manželské postele. Všiml si, že se Věra na něho nějak divně usmívá, a tak raději položil do lože mezi ni a sebe svého damascénského samorosta. Věře to přišlo podivné, avšak neřekla nic; jen sama sobě, že se její Karel nejspíš potřebuje pořádně vyspat. Nechá to na zítra. Zítra je taky den.

„Tys mě neviděla odjíždět?“ zeptal se lišácky Vlastík, když zhasli. Věra ožila. „Neviděla. Ale kdosi přišel, že tě viděl ujíždět nahoru k dračí jeskyni, tak jsem si řekla: A já, skřítci Estébáčci ho dostali! A hned jsem si nechala ušít černé šaty.“ Vlastík by se rád zeptal, jací skřítci Estébáčci, ale to by prozradil, že není její muž Věrce by to možná nevadilo, když jsou si s bratrem tak podobní, ale taky naopak; mohla by ho ne-

chat hned zítra na náměstí oběsit a chudák bratr Karel by navždy zůstal napůl lesklý a napůl zrzavý jako roura od kamen!

Vlastík se probudil před rozbřeskem, potichu vyklouzl z ložnice, ve stáji osedlal bělouše a nasadil mu na kopyta bačkůrky, aby koňský klapot na kamenné dlažbě neprobudil spáče. Za městem sundal koni potupné bačkůrky, vyšvihl se do sedla a už cválali s hafanem o závod vzhůru k dračí sluji.

V jeskyni zapálil smolnou louč, a tak objevil tajný tunel a už nedalo moc práce ocitnout se uprostřed temného lesa, v chladné zemi skřítků Estébáčků.

Rozdělal si ohýnek, aby úplně nepromrzl, než začne svítat. Nevěděl, na koho čeká. Skřítek může mít deset centimetrů až půl metru, víc ne, protože by to už nebyl skřítek, ale skřet, dumal Vlastík, když v mihotavém světle malého ohýnku uviděl mezi stromy šedivou babici s naskládanou kůží a jako natřenou stříbrenkou! Všiml si, že podivná babice nedrží v ruce hůl, o kterou by se mohla opírat, ale pouze prut, kterým se dají pást husy, ale na husopasku nevypadala. Když ji pozval k svému ohni, bedlivě sledoval její ruku s prutem a když ji prudce zvedla, aby švihla jeho hafana, vymrštil se a jedním rázem usekl svým samorostem babici hlavu. Jenomže v tu chvíli celé bezhlavé tělo místo aby se svalilo, začalo růst a nafukovat se, až bylo jako sud a z babího krku, z té krvavé díry po uťaté hlavě se před jeho očima vydula obrovská dračí hlava se žlutozelenou pergamenovou kůží a malým bezcitným ještěřím okem. Obrovský netvor zrovna začínal doširoka otevírat svůj hnusný pažerák, aby Vlastíka sežehl žhavým dechem a následně slupnul jak opečenou mouchu, která náhodou spadla do pekáče. Jenomže věrný bělouš vší silou svých kopyt kopl zadními do netvora, až se ten svalil na bok, a plamen, jenž mu z tlamy zrovna vyšlehl, zažehl jen roští vedle Vlastíka. Ten také nespal a švihem svého samorostu usekl povalenému netvorovi ještěří hlavu. Podařilo se to až napodruhé, protože ještěří kůže té zrůdy byla tvrdá jako z nosorožce (damascénský samorost samozřejmě dokáže přepulit i nosorožce, jenomže proč by to dělal?). Z babího krku se vyšvihlo pět vzteklých hadích hlav s obrovskými jedovými zuby, jako by čekaly právě na tu chvíli. Nebyly to žádné užovky, ale hadi silní jako stehno a pomalovaní černými klikyháky jako lidojedi. Vlastík litoval, že nemá i bratrův samorost. Když jedním mečem sekal druhou a třetí hlavu, čtvrtý had se mu už omotával kolem pasu a pátý kolem zápěstí, až ho ti mrštní slizouni povalili na zem. Jenomže než stačili do něho zakousnout své jedové zuby, zrovna se zakousl do hadů Vlastíkův statečný hafan Brok (on se jmenoval Brok) a to na zlomek vteřiny odvedlo jejich pozornost, tedy fůra času, aby jim Vlastík svým mečem - šmik, šmik, šmik - jednomu po druhém hlavy usekal. Když se mu konečně podařilo utít i tu poslední, stalo se něco nečekaného: to šedivé a odporné, co zůstalo z babice, ještěra i z hadů, se najednou začalo nafukovat a nafukovat, jako obrovský horkovzdušný balon, který se už teď chtěl odlepit od země a vyletět vzhůru, prostě uletět. Skřítkci Estébáčci vždycky mysleli na zadní vrátka. Ale to ještě neznali Vlastíka: sice na to nejdřív hleděl s otevřenou pusou, ale sotva se balon odlepil od země, napřáhl se a jediným šmiknutím svého meče udělal v tom luftbalonu docela pěkné větrání a z díry se jako hrách začali na zem sypat skřítkci Estébáčci (kteří celou akci kryli, jak tomu říkali). Sotva skřítkci dopadali na zem, hned jako švábi prchali do všech temných koutů lesa. Pár jich sice hafan potřhal, ale bylo jich, jako když praskne pavoučí pouk! Prostě fůra! Zůstal po nich jen rozpulený balon z babí kůže, splasklá ještěří hlava a pět hadích hlav válejících se v jehličí.

Vlastík se hnedle dal do úklidu a všechno to svinstvo, co po skřítcích v lese zbylo, hodil na oheň. No jo! Ale kde je bratr Karel? přemýšlel. Jak kůže na ohni hořela a on koukal před sebe, rozpoznal v tom blikotavém světle přímo před sebou mezi stromy kamenné jezdecké sousoší v životní velikosti a také rozpoznal, že je to jeho brácha i s koněm a hafanem, všichni tři jsou zakletí v žule, ale jak je z toho kamene vysekat? Kámen je kámen. Vtom si všiml, že Brok žvýká ten prut, který babice držela v ruce a byl doma! Vzal psovi prut a zkusmo jím švihl kamenné sousoší bratra.

Chvíli se nedělo nic, vůbec nic, ale vzápětí se lesem začalo ozývat hlasité pukání kamene jako v kamenolomu. A před Vlastíkem najednou stálo jeho dvojče - bratr Karel, živ a zdrav, i se svým běloušem a jeho hafan hned vesele vrtěl ohonem a zdravil se s Vlastíkovým Brokem. Bratři se objali a byli rádi, že jsou zase spolu. Jenomže bouřlivé pukání kamene nepřestávalo, bylo stále silnější a rozléhalo se lesem ze všech stran jako při zemětřesení. A bratři všude kolem sebe v tom šerém před jitřním světle pojednou rozeznávali z kamene vysvobozené lidi - prostě muže, ženy, stařečky i malé děti. Všichni překvapeně zvedali hlavy k nebi a nemohli uvěřit tomu zázraku, že se

vymanili z nehybného prokletí mizerných skřítků Estébáčků. Těch nečekaně z kamenné nehybnosti vysvobozených byl pojednou plný les, až kam oko dohlédlo. Praskání kamene konečně ustalo a v lese se rozhostilo ticho. Jako by všichni přemýšleli, co se to s nimi stalo. Kdosi to nemohl vydržet a začal se do ticha tenounce smát (chichichi), k tomu se přidalo zachechtání nějakého stařečka (checheche) a pak takové hodně hlasité radostné (cha cha chááá!) a přidávaly se další a další, smích rychle nabíral na síle a za chvíli celý les řval smíchem. Je tohle možný? volali. A všichni slzeli nepopsatelnou radostí, že mohou opět volně chodit, dívat se kolem sebe, držet se za ruku, mít se rádi, prostě žít! A hlavně - nemusí už před zlovlnými skřítky nikam utíkat, můžou se vrátit do svých domovů, můžou zůstat doma a nebo naopak vyrazit do světa a vandrovat sem a tam, jak sami budou chtít. protože jsou opět svobodní!

Když dvojčata na svých bělouších sjížděla od dračí sluje dolů do města, lidem mohly vypadnout oči z důlků. Kruťajbrko, copak ihned po ránu vidím dvakrát? Starý Vypítko, který zrovna uviděl bratry projet kolem hospody, si ihned poručil silný káfé, ale nic mu to nepomohlo, pořád viděl dvakrát: Dva Karly! Dva stejné koně! Dva stejné hafany! Teprve když Karel ženě Věře představil své dvojče Vlastíka, tak to všem došlo. A Věra hned pochopila, proč Vlastík ondá položil mezi ně do lože svého samosty: Nepožádáš manželky bližního svého! pravi se.

„Kluci, já vás stejně mám ráda oba,“ smála se šťastná Věra a byla svatba... Moment. Prrrr! Zastavte! To je hloupost. Jakápak svatba? Karel s Věrkou přece již měli po svatbě a Vlastík naopak ještě neměl nevěstu! Bumdoboudy, já to popletl! Musíme se kousek vrátit, zpátky do lesa...

Když Vlastík přiložil na oheň šedivou kůži z babice a hlavu ještěra (vzpomínáte?), v tom blikotavém plameni se najednou začal rýsovat sotva viditelný obrys panny: nejdřív to byl jenom bílý kouř, smrádek nad ohněm, přelud, ale panna se postupně proměňovala v živou bytost. Vlastík to nemohl vidět, protože se zrovna rozhlížel po lese pukajících kamenů. Teprve když Brok zatahal svého pána za šos a on se obrátil, spadla mu brada... Nespada. Brada není kus zvětralé omítky, to se jen tak říká, prostě nedokázal od té panny odtrhnout oči. No nedokázal odtrhnout... Prostě nemohl uvěřit, že z popela něčeho tak hnusného se mohlo zrodit něco tak čistého! Nabídl panně ruku a ona ji neodmítla. A tak se stalo, že se bratři-dvojčata museli nakonec rozloučit. Karel s Věrou měli zaděláno na celokrajské hejtmanství, sám hejtman rozhlásil, že město už potřebuje někoho mladšího a statečnějšího, než je on sám, kdežto Vlastík s omluvou prohlásil, že se ožení až doma, aby nezklamal ony dva staroušky, kteří určitě poctivě dennodenně spolu vylehávají v otevřeném okně a vyhlížejí své syny. Ti budou koukat! děl sám sobě Vlastík, když za jízdy koňmo občas pohlédl na svou nevěstu, jak jí ve větru vlají její dlouhé vlasy, jak se hezky usmívá...

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Jak jen nakousnout a obsáhnout neobvyklou jarní úrodu perel i perliček? **Snad začít pietní vzpomínkou** na návštěvu brněnského hřbitova letos v červnu, kam mě laskavě dovezli brněnští příbuzní **vloni zesnulé paní Marie Traubové**. V Sydney bude stále ještě dost a dost pamětníků dětského lékaře dr. Ericha Trauba, již před mnoha lety zemřelého, jemuž jeho choť Mařenka v ordinaci účinně a obětavě pomáhala jako jeho recepční, jako sekretárka a mnohdy i jako asistentka v ordinaci. Oba manželé Traubovi sice skonali v Sydney, tedy tisíce kilometrů od svého brněnského rodiště, jejich urny jsou však dnes pietně a vhodně uloženy na rodné Moravě v Brně. Zemřeli bezdětní a v Austrálii nemají ani nikoho jiného z příbuzenstva, kdo by jejich památku trvale uctíval. Je tedy Brno, velký brněnský hřbitov, nejvhodnějším místem jejich posledního odpočinku. O úpravu a údržbu hrobu, kde jsou ostatky těchto vzácných lidí uloženy, starostlivě pečuje prasynovec paní Marie, pan Ivo Valdhans se svou družkou, oba brněnští usedlíci. V rodné půdě se oněma lidumilům jistě spí věčným spánkem pokojně a dobře... Lux perpetua luceat eis.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?

Že bych vás slyšel ptát se po **nynějších osudech pana pátera Jaroslava Šimka**? Když jsem ho naposledy viděl, vypadal výborně a – jako ostatně vždycky – byl v jednom letu, v jednom spěchu, v jednom kole. Bylo mi dopřáno spatřit ho letos v červnu, a to v jeho nynějším želivském působišti, právě také zásluhou Valdhansových, kteří se obětovali dopravit mě komfortně svým autem z Piešťan přes Moravu do Prahy. Želiv jsme prostě nemohli minout. Jak všichni jistě víte, leží v překrásném kraji na Vysočině, sice již v Čechách, leč na samém pomezí Moravěny. Neohlásili jsme se, nechtěli jsme důstojného pána zatěžovat přípravami pohostinství, a dorazili jsme tedy „na ostro“. Netušil jsem, že to želivské opatství má tak obrovskou rozlohu, i když podle fotografií jsme byli připraveni na rozlehlý církevní objekt. Zastavili jsme - po jízdě směrem od dálnicové tepny - přímo na prostorném nádvoří opatství a vnořili se do jeho útrob. Vnořili jsme se a div nepobloudili. Procházejíce oněmi staletými poznamenanými útroby, nahlíželi jsme tam i onam a věřte, že tam člověk má kam nahlížet. A jak tak nahlížíme a nahlížíme, kde se vzal tu se kdesi vzal a odněkud přispěchal usměvavý pan páter Šimek, a ihned oznamoval, že nás vidí velmi rád, že ale spěchá sloužit někde v okolí mši, aby tak dodržel již dříve daný slib. Nicméně nám laskavě ukázal několik vnitřních objektů a pozoruhodností toho prastarého církevního gigantu a dokonce souhlasil s pořízením několika fotografií. Důstojný pán vypadá velmi dobře, snad až příliš dobře, kapánek jakoby byl i zkulatěl. Co mu chybí? Čas. Více času, a den by mohl mít alespoň osmadvacet hodin. Představil nás i své administrativní síle a vtiskl nám do náručí v opatství vařené pivo, a ne jen jednu lahvinu. I my jsme mu vtiskli do náruče barevnou papírovou maličkost a už bylo na pořadu rozloučení. Pan páter zmizel podle předem připraveného a nám oznámeného plánu, a my jsme se podle jeho návodu umístili v blízké hospodě Na Kocandě poblíže kolem proudící říčky Želivky. Tu hospodu nemohu než vřele doporučit – kdo holduje svíčkovině ať vyhledá Kocandu, nebude zajisté ani oklamán ani zklamán. Tím jsme zakončili obhlídku Želivu a vrátili se zpět na dálnici k cestě na Prahu. Ku konci jen malé poškádlení – je Želiv rodu ženského či mužského? A tímto dotazem končím a návštěvu želivského opatství doporučuji. O nějakém návratu do Sydney ku svatě Martě nepadlo ani slůvko – to ovšem nemusí být slovo poslední. Tvrdím já.

O osmadvacátém říjnu už padlo tolik slov, že člověk neví kde nějaká další slova hledat a nacházet. Avšak přece jen. Kdybych byl literátem Vaculíkem, napsal bych oněch slov na dva tisíce. Jakých že to slov? Byla by ta slova mířena směrem na Slovensko. On ten **osmadvacátý říjen** se, jak my Češi dobře víme, týká jak Čechů tak našich pokrevních bratrů Slováků. Slovensko je překrásná země a Slováci jsou dnes vzdělaným, inteligentním a sebevědomým národem a jako stát je Slovensko součástí jak Evropské unie tak i Severoatlantického paktu. Jak by však asi vypadalo Slovensko dnes, kdyby nebylo bývalo osmadvacátého října? Slovák Milan Rastislav Štefánik byl jeden ze tří mužů jimž vděčíme my Češi za obnovení státnosti po staletích habšburských pokusů Českou korunu zdegradovat a nakonec i zlikvidovat, a jimž Slováci vděčí za to, že je po roce 1918 Maďari nepohltili nikoli jako samostatný národ, nýbrž jako obyvatele maďarské provincie zvané Horní Uhry, kde se prý hovoří jakýmsi dialektem maďarského jazyka. Rakev slovenského národa jižjiž klesala do hrobu jemu Maďary vykopaného, když právě hlavně zásluhou oněch tří mužů, Masaryka, Beneše a Štefánika, si Slovensko protřelo oči, pozvedlo se, strhlo si maďarská pouta a dopracovalo se na dnešní vysokou úroveň ze své tehdy skomirající existence. První republika vybudovala Slovákům vzornou síť veškerého druhu školství včetně univerzity v Bratislavě, celé dlouhé řady středních, měšťanských, odborných a obecných škol se slovenským vyučovacím jazykem za obrovské finanční náklady, desetitisíce Čechů pomáhalo slovenskému národu postavit se na vlastní nohy, a během prvních let po osmadvacátém říjnu čeští dobrovolníci museli vojenskými zásahy pomáhat vyhánět ze slovenského území hordy maďarských vetřelců. Andrej Hlinka byl také jedním z těch, kteří s jásotem přivítali zřízení Československé republiky jako státu Čechoslováků – a být Čechoslovákem bylo cosi nového jak pro Slováky tak pro Čechy. Ovšem zákeřná klika maďaronů včetně zrádce Tukey a s ním spřízněných výlupků se nakonec spojila s Hitlerem a dopomohla k rozbití demokratického československého státu. Jak se zdá, mladí Slováci dnes vůbec nevědí jak Československo vzniklo, jakou roli sehrál při jejím vzniku slovenský hrdina Štefánik a jaké poměry panovaly v jejich zemi v roce 1918, když bylo Slovensko postupně zbavováno maďarské nadvlády

a když sama Bratislava se pozvolna stávala opět slovenským městem. Pobyl jsem nedávno na Slovensku celý měsíc a znovu jsem se utvrdil v přesvědčení, že Slováci dnes již jako národ Maďarům nepodlehnu a dobře vědí, kdo jsou jejich skuteční přátelé a bratři. Jejich vedoucí politici jim ovšem dodnes jakoby našeptávali, že nikoli Maďari, kteří je po tisíc let hrubě ujařmovali, nýbrž jejich vlastní bratři byli jejich škůdci. Kéž by i slovenští vedoucí politikové brzy nahlédli, že osmadvacátý říjen by mělo Slovensko pokládat i za svůj národní svátek. Dva tisíce slov to není, snad to ale alespoň trošilinku zapůsobí.

Básnířce **Haně Gerzaničové** dříve Honsové **se dostává zasloužených poct** a ocenění z různých kruhů. Mám před sebou kopii dokumentu, v němž jí předseda senátu parlamentu České republiky v červenci toho roku věnoval pamětní list a knihu o Valdštejnském paláci, kde český senát zasedá, a to u příležitosti jí předaného ocenění „Významná žena ve světě 2009“. Ono ocenění jí bylo uděleno letos v červenci Koordinačním výborem zahraničních Čechů spolu se stálou komisí českého Senátu pro krajany žijící v zahraničí jako projev uznání „za vaše vynikající výsledky a mimořádný přínos pro náš svět“ a je podepsáno předsedou oné senátní komise a také ředitelem zmíněného koordinačního výboru. Tomuto ocenění na hodnotě neubírá ani ta okolnost, že zobrazuje Prahu jakoby z pohledu od Tyršova domu dost nevěrohodně. Hana Gerzaničová nám poslala i dvě krásné fotografie pořizené v den udělení ocenění.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2009 VĚSTNÍK \$25?

Dalo by se říci, kdybychom to opravdu vzali kolem a kolem, že o **patronu Čechů, svatém Václavovi, se toho neví vlastně nijak mnoho**. Měl křesťanskou babičku Ludmilu a matku, jež křesťankou jak se zdá nebyla, měl děda Bořivoje pokřtěného velmi pravděpodobně Metodějem a měl bratra Boleslava, jenž se stal jeho vrahem. Nevíme ani dobře, kdy byl Václav vlastně zavražděn. Nicméně byla památka tohoto českého světce v Čechách uctívána po staletí a osmadvacátého září, jako den Václavův, byl prohlášen teď národním svátkem. V Anglii se během času stala koleda o svatém Václavu jednou z nejoblíbenějších a nejčastěji zpívaných koled. Vzniklo několik legend o svatém Václavovi a mají i čestná místa v literatuře. Sám Karel IV legendu o svatém Václavovi obnovil a potom důsledně propagoval. Jak se zdá, iniciátor Václavovy vraždy a jeho vlastní bratr sice zprvu zavrhoval Václavův smířlivý postup vůči silnému německému sousedovi, ale v pozdějším věku onen postup sám uplatňoval. Historici by to jistě podali obratněji, není ale vyloučeno, že to ten Václav s těmi Němci sehrával docela šibalsky a že jim sice jakoby ustupoval, ale že se jim nedal, ten filuta. Jistým druhem Václavovy popularity je možná i to, že málokteré české jméno má tolik obměn jako právě jméno Václav: Věna, Vašek, Vašíček, Venouš, Venoušek, Venca (jistě původně od Věnceslava), Venda, Wenzl, Vašík, Vendelín, Váša, Vendula, Vendulka a snad i jiné obměny jsou na trhu.

Pro nás Čechy je **konec září památný i mnichovskou zradou** našich spojenců Francouzů a perfiditou Velké Británie. Francouzskou zradu bychom měli neustále chovat v paměti, pro příští časy. Ani perfiditu tehdejšího ministerského předsedy Neville Chamberlaina bychom neměli nikdy odkládat stranou. Je pravda, že jeho následovník Churchill nakonec mnichovskou nehoráznost dovedl uvést na pravou nebo alespoň pravější míru, ale jeho výrok o tom, že Británie přece nepůjde do války za národ, o němž skoro nic neví, si z paměti vymazat nesmíme dát. Ani to, že si Chamberlain dovolil poslat do Československa jistého debilního vyslance Lorda Runcimana, že onen Runciman se pak vrátil do Londýna s tím, aby byly Sudety Němcům odstoupeny, že mnichovskou dohodou v roce 1938 odstoupeny byly a že Velká Británie se tupostí, neinformovaností a perfiditou dostala do šlamastiky, kterou jí Beneš jasně předpovídal a taktak, že Hitlerovi vlastní omezeností nepodlehla. Především bychom neměli nikdy, NIKDY zapomenout, že Francie a Británie ani nepřipustily československé reprezentanty do konferenční síně a Čechům daly na srozuměnou, že v případě vojenské sebeobrany Čechů budou Češi, nikoli Němci, pokládáni za viníky v rozpoutání války, a že dopustily, aby Hitlerova armáda vtrhla do Sudet vlastně během několika hodin po mnichovském ultimatu. Politika těchto evropských kapitulantů v roce 1938 se rovnala bláznovství, nejen pouhé krátkozrakosti. A když to znovu všechno uvážíme, Západ nás prodal v Mnichově německému bidákovvi za babku, v Teheránu, na Jaltě i v Postupimi nás odepsal Kremlu, v únorové krizi roku 1948 nehnul prstem a nehnul ani brvou za sovětské invase v roce 1968. Dejme si tedy pozor na mocnosti, které budou pravděpodobně preferovat Německo i v budoucnu.

Papež Benedikt XVI má navštívit Českou republiku koncem září a být účasten svatováclavských oslav. Jako kardinál Ratzinger republiku navštívil již v předešlých letech. Jeho předchůdce, polský papež Jan Pavel II navštívil naši zemi třikrát. Jemu se dostalo pokaždé velmi vřelého přivítání, které nynější papež, původem Němec, očekávat pravděpodobně nemůže.

V srpnu bylo hodně hluku kolem skonu posledního ze tří amerických bratří Kennedy. Měli bychom si však také připomenout, že jejich otec, Kennedy senior, jenž se vyšvihl na milionáře hraním na burze za podivných okolností a stal se pak americkým velvyslancem v Británii, nešetřil obdivem k Hitlerovi, byl zapřísáhlým mnichovanem a kapitulantem a byl nakonec z Británie odvolán. Jeho dva synové, z nichž jeden se stal presidentem, byli zavražděni za prapodivných a dosud nevysvětlených okolností. V srpnu **zemřelý třetí bratr Edward Kennedy** se proslavil hlavně tím, že svojí se-

kretářku slečnu Kopečnou, kterou odvázel z nějaké party v noci domů a s níž se s autem zřítíl s mostu, nechal přes noc v autě pod vodou, sám se zachránil ale nezavolal pomoc, a teprve druhý den ráno po poradě s právníkem nehodu oznámil policii. Kromě toho v americkém senátu preferoval kauzy, jež nebyvaly přímo klenotem politické moudrosti. To tedy jako dodatek k tomu hluku.

Ještě slovičko **k těm nadcházejícím volbám do českého parlamentu** jejichž přesný termín není dosud znám. Jak všichni víme, Češi, kteří po desetiletí toužili po svobodných volbách a nakonec je i dostali, pokládají za moudré těch svobodných voleb se zúčastňovat jen sporadicky. Ty nedávno proběhnuvší volby do evropského parlamentu obrovské procento voličů prostě ignorovalo, k nim se ani nedostavilo a českou veřejnost to téměř nezajímalo. Zajímalo to ovšem komunisty a ti také vyslali do Štrasburku několik poslanců. Představme si ten paradox, Češi posílají do evropského parlamentu komunistické poslance! K volbám se nedostavuje obrovské procento voličů - že volit prý nemá smysl. Stejně se prý nic nezmění. Člověka napadá, že to bude všechno mít co činit se zachováním bolševického právního řádu prezidentem Havlem na pokyn a radu jeho právních našeptavačů pánů Jičínského a Rychetského, s nepotrestáním bolševických viníků, se zoufale dětinskými názory na promlčení trestných činů a také snad s tím, že domácí Češi dopustili aby se tiskových medií zmocnili cizinci, hlavně Němci, a ta média pak domácím publiku našeptávají, že to a ono nemá cenu provádět. Dovede si dnes někdo představit, že by nějaký nacistický zločinec, postavený před soud, se hájil tím, že jeho zločin je promlčen? A to Němci utratili řekněme deset milionů životů. Bolševici zakroutili krkem sta milionům... Nu, kdo chce kam...

Snad ještě zbývá pár čtverečních centimetrů - rád bych totiž osvětlil i vysvětlil jedno eventuální nedorozumění, které by mohlo vzniknout mými poznámkami **o té Evropské unii**. Samozřejmě, že se proti ní nestavím - jak bych konečně mohl házet bláto na instituci, kterou si přál vytvořit už před nějakými pěti sty léty náš český král Jiří z Poděbrad? Záleží mi jen na tom, aby se do Bruselu a do Štrasburku dostali ti nejspolehlivější z našich lidí, aby tam dovedli třeba i zvýšit hlas a aby taková důležitá organizace s Českou republikou nevymetávala ušpiněné kouty. Zatím, jak to vypadá, hrají prim jen ti ze Západu a nakazují třebas zemi, která dovedla vyrábět Tatry, Waltrůvky, Pragovky, Zbrojovky a bůhví co jiné, omezit se na škodovičky, a to ještě s největším profitem jejich vlastníkům, Němcům.

Není nám známo, zdali pan páter Šimek si vůbec kdy přečetl **pasáž o Želivu** v knize „Labyrinty tajemna“ a proto jí citujeme zde v plném znění: Zdejší klášter patří k nejdůležitějším zachovaným centrům raně středověké civilizace. V r. 1144 tu byl založen benediktinský klášter, r. 1149 sem byli uvedeni premonstráti. V klášterním kostele Narození Panny Marie je na jižní straně presbytáře oltářik s rokokovou kopií obrazu Starobrněnské Černé Panny Marie, vzniklý kolem r. 1750. S klášterem souvisí renesanční tzv. Trčkův hrad, postavený za krále Jiřího z Poděbrad. Podle pověsti ve sklepeních pod ním odpočívá dvanáct stříbrných soch apoštolů a zlatá socha Vykupitele. Později tu bylo mnohokrát hledáno, ale zprávy o umístění pokladu se různí: některé tvrdí, že je uložen pod kostelem, jiné jej umísťují do konventní zahrady a další do Trčkova hradu. S pokladem souvisí i humorná škádlivka. Nalezli zde prý, jen sochu sv. Matěje. Ten měl v ruce cedulku s tímto nápisem: „O ostatních nevím, zeptejte se Filipa.“ Ale tohoto apoštola už nenašli. Od té doby se smějí Želivským, že „nemají filipa.“

Kdo by myslel, že **čeští tenisté** v letošním American Open nijak neuspěli, pomýlil by se. Vítězem turnaje v pánských dvojicích se totiž stal Čech Lukáš Dlouhý se svým spoluhráčem Indem Paesem. Umístit se v čele tohoto zápasu při tak velké konkuren-

ci, kterou skýtá tento každoroční americký tenisový turnaj, si zajisté vyžádalo dlouhých příprav a trpělivého tréninku, a vyslovme tedy Lukášovi Dlouhému své radostné uznání.

Výstava loutek v Ku-ring-gai art centre v Roseville se konala v srpnu a v září. Většinu okouzlujících loutek vytvořili naši krajané Lenka Muchová (na fotografii), Jan Červcena, Eva a Karel Řehořek. Nechybělo ani putovní loutkové divadlo "Sydney Magic Puppets" navržené a vyrobené českým vynálezcem Františkem Popovským.

Není bez problémů uvažovat o **českých parlamentních volbách**, o nichž není dosud známo kdy mají proběhnout. Mezi nově se objevivšími stranami se zdá vynikat strana Karla Schwarzenberka TOP 9 (TRADICE – ODPOVĚDNOST – PROSPERITA) a hodně se o ní hovoří. Voliči v ní snad vidí stranu dosud nepošpiněnou politickým handrkováním, jsou však obavy, že volit tuto stranu posílí sociální demokraty, ledaže by TOP 9 naprosto absolutně přetrumfla ODS, což je prý nepravděpodobné. Našinci však napadá, že i menší volební úspěch by mohl vést ku koalici mezi ODS a TOP 9 a tak podpořit utvoření nové vlády bez účasti jiných stran. Úvahy zastánců Paroubkových sociálních demokratů, a ovšem i komunistů, se ubírají jinými směry. Že by české politické ovzduší počínalo opět vonět novým jarem? Nejlépe by samozřejmě bylo dotázat se na dobrozdání krále Šalamouna. Škoda, že ten už odešel na věčnost před mnoha sty léty...

Křehký (Fragile) projekt – výstava toho nejlepšího z české tvorby v oboru uměleckého a užitkového skla a porcelánu se konala v září v Carriage Works výstavní síni v Eveleigh, pod záštitou Generálního konzulátu České republiky v Sydney. Originální a efektně působivá architektonická výprava exponátů využila kontrastu světla a tmy k zdůraznění struktury a tvůrčího zpracování použitých materiálů.

Lovec perel Bojar

CESTOU DO EXILU (15)

Bořek Šindler

EXILOVÉ “PŘEŽÍVÁNÍ” MEZI CURYŠANY L.P. 1949

Několik švýcarských kantonů je přímo jakoby nabitá elektrinou přímo z Vatikánu a papežská garda se rekrutuje právě z nich. Švýcarsko je ale též baštou protestantismu – v Ženevě kdysi působil puritán Calvin a z Curychu ho přebíjel konkurent Zwingli. My Češi jsme si v náboženských půtkách už kdysi dávno prožili svoje a do náboženských přebíjení v Helvecii jsme se přirozeně vůbec nepouštěli. Šlo nám především o přežití, a přežívání bez grošíků v kapse nemá daleko od jistého druhu eskamotérství.

Bez peněz do hospody nelez. To, jak víme, praví staré a moudré české rčení. Rozšířil bych to poněkud i na Švýcarsko. Protože vlézt bez kapes napěchovaných zlatáčky do tak bohaté krajiny, a dokonce do města válkou nepoznamenaného, města jakým byl v roce 1948 Curych, a přitáčet se k proměňování se jeho ostentativně se honosící hlavní třídou, Bahnhofstrasse – do tak bohatých končin se žebráček exulant vydávat nemá. Samozřejmě že nemá, že by neměl. Když ale hledá asyl a dočasný útulek vem' kde vem', musí takový smělec potom dovést chovat se tak, jako by ani nebyl nahým v trní a naučit se zdolávat procházku po takové Bahnhofstrasse jako by se kolem něho vůbec nechumelilo. A ono se v Curychu chumelit dovede i mimo přímý poloměr té Bahnhofstrasse, to mi věřte. Ovšemže, objektivně vzato, bylo nám všem v tom Curychu hej, zejména uváží-li člověk, že desítky tisíců československých utečenců bídačilo ve sběrných lágrech v okupovaném Německu a v Rakousku. Bylo jen třeba hledět kupředu a nemrkat. I když člověk cítil jak na jeho zádech neustále spočívají obezřelé zraky kantonální Fremdenpolizei.

Nu, na právnickou fakultu curyšské university mě přijali, bez požadavku placení školného, a to byla podstatná úleva, i když neplacení universitního poplatku jinak nic nevyřešilo. Byl jsem opět universitním studentem, ale bylo mi též jasno, že veškeré studium v Praze mi bylo pro kočku, abych se nerouhal. O stravu jsem měl postaráno. Jakž takž. Na snídani jsem denně docházel do jedné kavárny poblíže university, a za to jsem vděčil obětavé péči paní Hudečkové, a tam jsem denně dostával šálek kávy, dva krajíčky – ne krajíce, jen krajíčky – bílého švýcarského chleba se zavařeninou a hrudečkou másla. Nebyly to snídaně hody se sýrem, máslem a džbery mléka, na něž jsem si zvykl v trogenském Pestalozzidorfu, ale snídani to byla. Na obědy a večere jsem denně docházel ku štědré byt' nezámožné rodině Wyssů, kteří mě dobrosrdečně hostili skoro dva roky. U nich jsem se ale ostýchal nabírat si plný talíř, i když žaludek dvaadvacetiletého mladíka by byl snesl tři takové porce. Zachovávat štíhlou linii nebylo tudíž nijakým problémem. Jiní za války v koncentračních táborech by jistě byli moje porce pokládali za přepychové rozmazlování. Občas, tak asi jednou za měsíc, jsem byl zván ku stolu paní Woods, rozvedené manželky amerického generálního konsula v Curychu, a to byly opravdové hody doprovodu. Paní Woods, původem Češka z Pardubic, byla přítelkyní bývalého universitního kolegy mého otce. Ostýchal jsem se sám se k ní hlásit, ona mě ale nějak vyhledala a pak i pravidelně zvala. Měla komornou, kuchařku a k dispozici i šoféra s autem. Kuchařka byla su-

detská Němka, znalá českého mlsání, a dovedla vyvářet knedlíky, vepřovou, rajskou omáčku, kopřovou, palačinky – nu bývaly to pane nějaké hody! U stolu někdy bývali i jiní hosté, jako například curyšský kněz anglikánské církve a jednou se tam objevil, a potom i vícekrát objevoval nám později zde v Sydney chvalně známý Rudy Komon, s nímž se paní Woods znala z Berlína, kde Komon kdysi pracoval jako reportér jistých českých novin, mám dojem že Českého slova. Když za paní Woods přijela její maminka z Pardubic, rozmlouvalo se po obědě o české literatuře i o literatuře francouzské a paní Woods mě, zcela nezaslouženě, pokládala a vydávala za jakousi literární autoritu. Jednou jsem se ale dopustil opravdového faux pas, faux pas našťásti dočista neliterárního – a ještě dnes si to hořce vyčítám. Jak již poznamenáno, nešlo o literaturu, byla v tom zapletena spíše řezničina, nic víc, nic máň. Ba bylo to faux pas nevinné. Ve francouzské části Švýcarska totiž tehdy působil jistý český řezník a ten jednou v roce vyráběl a po krajanských domácnostech ve Švýcarsku rozprodával české jitrničky. O tom jitrnicovém rozprodeji jsem věděl, jen věděl, kdepak jitrničky na stůl a kampak na jitrničky bez floka v kapse pravé i levé. Pojal jsem však nestoudný nápad vnuknout paní Woods klíčovou myšlenku na objednávku onoho mnou kýženého leč finančně absolutně nedostupného produktu. Ku mému podivu a ku mé potěše paní Woods na moje vnuknutí přitakala a jitrničky ze západošvýcarského kraje na úpatí horstva Jury objednala. A že mě pozve – a dovedete si asi představit, jak jsem onen měsíc čekání trávil ve slastném očekávání jaternicových pochoutek, vrcholného to jaternicového hodů. Paní Woods měla prostorný a elegantní apartmá zaujímající celé prvé patro v té nejnejnej části Curychu na Utoquai s tím nejlíbeznějším výhledem přes celé jezero, a jak se tak s jazykem již na vestě k onomu bodu svých kulinárních tužeb blížím, zachytily moje citlivé české nozdry plny očekávání jaternicové slasti onen neklamný pach, onu neklamnou vůni plodů dokonané západošvýcarské zabíjačky... Ještě pár schodů, zazvonit – libá vůně se linula a rozlévala i nad prvé patro... Služebná pomalu otevřela, vůně se lahodně šířila všemi směry – leč mrazivý pohled oné služné ženy mě skoro na vstupní rohožku přikoval. Takto zmrazen nebo spíše opařen jsem byl uveden do jídelny a i přivítání paní Woods – mé svým chladem zmrazilo o několik dalších stupňů. Česnek! Česnek! Česnek mě zradil, problesklo mi hlavou. Nic než pouhopouhý mizerný česnek! Copak nevíte, že v německé části Švýcarska je česnek tabu? Tak nějak na mě paní hostitelka vyjela. Nevyjela, jen si poklepala na nos, jemně leč nedvojznačně. Teprve v onen okamžik jsem počínal zvolna chápat i hloubku dosahu oné tragedie. A podívejme, to je ta Američanka co voní česnekem, budou za jejími zády klevetit zlé jazyky – nezapomínejme, že se psal rok 1949 a rok 1949 byl v ultrakonzervativním Curychu esencí všech konzervací. Nu, jaterničky se ale toho neblahého dne přece jen konaly, jaterničky byly a byly výborné. Hostitelka sice předstírala – nemohla prostě nepředstírat – že ona nemůže česnek vystát a jaterniček se ani netkla, dotýkal jsem se jich výlučně svým nestoudným jazykem jen já – ale dokonce to skončilo happy endem: domů jsem si odnášel poměrně objemný balíček. Jeho obsah popisovat zajisté netřeba. Bylo mi odpuštěno? Bylo. Moje doporučení co do příprav jídelníčku byla pak samozřejmě důsledně ignorována... Pokud projevíte podív nad tímto blábolem, projevíte jej. Nicméně i tato zkazka, zcela pravdivá zkazka, dokresluje curyšský úsek exilu. Nejen politikou žije exil.

Jak to bylo s bydlením? Bylo a nebylo. Téměř po celou dobu jsem obýval malinkou podkrovní světničku v Leonhardstrasse, sice bez okna, ale s vikýřem, jenž okno dobře zastupoval. Bez topení – a Curych není v zimě žádná legrácka. Umývat a holit jsem se chodíval, a to i v zimě, na malou toaletní místnost v onom podkroví, používanou i dalšími podkrovníky, dokonce i kolegou Nesvadbou. Ten obýval vedlejší pokojík a k jeho komfortu tam bylo i řádné okno. A to dokonce s dokonalým výhledem na protější dívčí internát. Universitní Studentenheim byl nedaleko a sama univerzitní budova byla za rohem. Až mnohem později během posledních týdnů před odjezdem do Londýna jsem se nastěhoval, zásluhou paní Woods, do slušného pokoje v domě jejího známého lékaře, sice též v podkroví, ale s vodou a s denním úklidem a to jsem nemohl nepokládat za nezasloužený luxus a komfort. Jednou jsem dostal, ještě na Leonhardstrasse, chřipku s horečkou a několik dní mě Leonie ošetřovala v jejích vile, ale ostýchal jsem se její rodiče příliš dlouho “zneužívat”. Nájemné na Leonhardstrasse mi platila dobročinná organizace zvaná Arbeiterhilfswerk, a ta platila i praní prádla. Jednou týdně jsem chodíval do městských lázní pořádně se umýt a vysprchovat. Každý z nás chlapců vysokoškoláků to mydlil a protloukal se jak se dalo, ale jeden Ostravan, studoval medicínu, na to vyžral bezesporu grandiosně. Začal si před-

cházet dceru děkana lékařské fakulty, nastěhoval se do bytu jeho rodiny a dokonce snad tu děkanskou dcerečku uvedl do stavu, který mu tam zabezpečil trvalý pobyt – ale pak jsem odjel do Londýna a nevím, jak to dopadlo.

My studenti jsme měli ve Švýcarsku svoje Sdružení československých vysokoškoláků v exilu, a to v Curychu, v Ženevě, v Lausanne, v Bernu a snad i v Basileji. Předsedou byl po dlouhou dobu Slovák Milan Ondruš a jednou do roka jsme se všichni scházeli v jednom z oněch měst a exilově rokovali. V roce 1949 to byl Bern a tam studovala moje dobrá kamarádka Liba Vilímovská, sestřenice našeho bratra Vilímovského, někdejšího člena naší sokolské jednoty v Sydney. Ve východošvýcarském St.Gallenu studovalo poměrně dost Slováků, někteří již z doby „samostatného“ Slovenského štátu, ale ti se k nám nijak moc neměli.

Myslím, že už v Bernu v roce 1949 vystoupil kolega Petr Hrubý v Ženevě studující s jedním z prvních měsíčníků nazvaným Skutečnost. Uchoval jsem si několik jeho čísel, byla to výborná a výborně redigovaná exilová revue, do které jsem dokonce jednou přispěl i já zcela nepatrným odstavečkem. My curyšští jsme udržovali velmi dobré styky s místními krajany, a ti se k nám chovali skoro bez výjimek výborně. Hlavně si nás chlapce předcházely maminky – ztepilé maminky mladých zteplých krajanek a my lotřící jsme takovou zteplost měřili především frekvencí pozvánek na obědy. Několik nás také pilně navštěvovalo curyšský Sokol – a tam jsme chodili pravidelně se Zdeňkem Dobrovolným, pozdějším sokolským pracovníkem v Kanadě. Cvičilo se porůznu v Plattengartenu i ve školních cvičebnách a sestry sokolky nás často zvaly i na soukromé taneční dýchánky. Ani já jsem taková pozvání neodmítal, a to i přesto, že můj poměr k Leonie se prakticky rovnal zasnoubení. Jednu dobu byl náčelníkem bratr Voral – myslím, že se tak jmenoval – ale my huby nevymáchané jsme mu říkali Tyrš. Měl totiž takovou tyršovskou kozibradku. Měl ovšem také svižnou a kyprou dcerku sokolku, náčelnicí žen a výbornou a náruživou tanečnici. Bratr Voral přišel do Curychu z Hamburku už před první světovou válkou a jeho dcera, v Curychu narozená, hovořila výborně česky – to se nám ovšem tehdy zdálo úplně samozřejmé. Oddanou sokolkou byla i dcera českého krejčího Volka a ta mě jednou pozvala na celonedělní výlet na kole k jezeru Zug. Výlet to byl nádherný, leč moje náklonnost k Leonie zvítězila a sestra Volková zůstala jen předmětem mého ryze platonického obdivu. – Že se místní Češi mezi sebou dovedli správně po česku pít a osočovat nemusím jistě podtrhovat. V Curychu tehdy existoval krajanský spolek Svatopluk Čech a pěvecký spolek Tábor. Tábor byl poněkud levější a to nás dost odrazovalo, ale žena jeho předsedy/obuvníka krajana Fialky dovedla zasahovat kde se dalo a krotila co se ukrotit dalo... K Táboru, ne-li přímo ku krajance Fialkové, se přidružoval i jistý krajan Frén, huba máchaná vlnami curyšského jezera. Byl to sice Čech jako poleno, ale mával švýcarským pasem a byly z toho opletačky. Svatopluk Čech a Tábor si zcela po česku vjížděli co chvíli do vlasů a jejich členové si vzájemně předhazovali, kdo donáší a kdo nedonáší na československý komunistický konsulát. Cože, vy že ty situace nedovedete pochopit a neznáte?

Myslím že tak někdy na jaře 1949 se ve Studentenheimu objevila nápadná návěska vyzývající toho, kdo by chtěl dávat hodiny češtiny, aby zavolal to a to číslo. To ovšem způsobilo mezi námi českými studenty jistý rozruch. Mám dojem, že jsme se tenkrát dohodli losováním a nakonec jsem na ono udané číslo volal já. Pomyslení na výdělek bylo vábivé. Pracovní povolení obdržet bylo vyloučeno a najednou hodiny češtiny! Ozval se mi hlas, z něhož se nedalo nic usoudit, byl to ale hlas ženský a dožadoval se schůzky ve Studentenheimu. K té potom brzy došlo. Hoši mě pozorovali ze všech koutů a viděli mě tedy potkat se s plnoštíhlou třicítkou plus – mně připadala v tom věku už poněkud obstarožní – a ukázalo se, že to je osobní sekretářka šéfa velkého obchodního domu v Curychu „Jelmoli“, a že se prostě chce učit česky. Takže jsem se pak za pár dní dostavil do její kanceláře a večer jsme to zahájili s pilováním. Pády, skloňování a i stříbrné stříkačky přicházely na přetřes. Vymyslel jsem si na svoji žákyni jistého pana Rybičku a jeho rodinu, pan Rybička doma, v práci, na výletě a tak podobně. Po každé lekci, po každíčkové lekci, jsem zvesela vykročil z obchodního domu do ulic a v kapse mi cinkalo několik franků. Jako bych ten nezvyklý cinkot slyšel i dnes v Sydney. Ale proč se ta dáma chce učit česky jsem se dověděl až po několika měsících, když byly lekce přeloženy k žačce domů, kde jsem byl podrobován zkoumavým pohledům jejich starostlivých rodičů, ale byl jsem jim podrobován při výborné večeři přichystané Frau Altorfer. Fräulein Altorfer, moje žákyně, jen benevolentně přihlížela projevům mé chuti – a pojíst dvě večeře, jednu u Wyssů a jednu u Altorferů

nebylo pro tříadvacetiletého lektora českého jazyka neřešitelným problémem... A česky se učila Fräulein Altorfer prostě proto, že už po dlouhá léta měla známost s jistým curyšským Čechem, majitelem exklusivního krejčovského salonu, a ten si kladl za podmínku sňatku alespoň částečnou znalost češtiny. K veselce s ženichem, panem Hlaváčem – tedy Lawatschem, a to byla její podmínka – došlo, ale to už jsem já v Curychu dávno nebyl... Lawatschovy jsem v pozdějších letech několikrát z Austrálie v Curychu navštívil a navštívila je i moje manželka s našimi malými dětmi...

K výročí narozenin T.G.Masaryka jsme my studenti uspořádali v březnu 1949 v Plattengartenu pro krajanskou i uprchlickou společnost důstojnou oslavu – Tom Luk a já jsme předčítali statě z Masarykových děl a ještě dnes mám ty pasáže zatržené. Plattengarten byla taková obstarožnější hospoda, ale čeští krajané to místo pokládali přímo za posvátnou půdu, protože tam kdysi za první světové války vystoupil a mluvil profesor Masaryk. V Plattengartenu jsme my studenti též jednou sehráli jeden divadelní kus a nebyli jsme vypískáni! Se Zdeňkem Dobrovolným jsem se stýkal často, jednak v Sokole a jednak také na universitě. Zdeněk studoval obchodní vědu. Jednou se Zdeněk přihnal se senzačním plánem jak si dopomoci k extra soustu – ve Švýcarsku jsme sice směli pobývat na volné noze, ale pracovní povolení nebylo zásadně nikomu z nás udělováno a na to byla Fremdenpolizei tvrdošijně háklivá. Nebylo tedy možno si přivydělávat. Zdeněk ale objevil jistou cestu jak pracovat, alespoň několik týdnů v létě během prázdnin v roce 1949. On totiž bydlel jako Český bratr v jednom protestantském domově a tam se nějak domáknul, že bychom my dva mohli jít česat ovoce. Bezplatně sice, ale za jídlo. Jít česat ovoce do curyšského blázince. On to sice blázinec byl, ale nesl jakési dost neutrální jméno. Tedy byl a nebyl to blázinec, nebyl to jenom blázinec, byl to zároveň i ústav pro epileptiky. Takže jednoho letního dne jsme se Zdeňkem nastoupili a hlásili se vrchnímu zahradníkovi. On sám bláznem nebyl, ale několik schopnějších bláznů i epileptiků s ním a pro něho pracovalo. My se Zdeňkem jsme česali pilně byt nedovedně, těm opravdovým bláznům to šlo daleko rychleji od ruky, a vyzozorovali jsme, že hlavní incentivou bláznů i jejich druhů epileptiků byla možnost styku obou pohlaví, k čemuž zřejmě jinak nesmělo pod striktním dohledem puritánských zwingliánů ve vedení ústavu docházet. Vrchní sadař viděl a neviděl, věděl a nevěděl. Nu, česalo se a česalo, hrušek plné koše, plné koše třešní a v poledne se zasedlo k obědu. Po jedné straně řady bláznů, po druhé straně epileptici, v čele několik členů vedení ústavu a mezi nimi i Zdeněk a já. Jídlo bylo jednoduché, ale byly ho celé kopce a od stolu u Wyssů jsem se na několik týdnů tudíž odporoučel. Co se ale nestalo. Což ti blázni, těm chutnalo. Nemohl jsem ale nepozorovat, že občas některého z epileptiků se zmocnil u stolu epileptický záchvat – a to věru nebyl pěkný pohled. Několik dní jsem se držel, ale nakonec jsem nevydržel. Přestával jsem jíst s chutí, potom jsem vůbec jedl méně a méně a nakonec jsem Zdeňkovi oznámil, že to budu muset vzdát. Zdeněk sám se držel. Já jsem zklamal a musel jsem pryč, domů k Wyssovým. Tak jsem tehdy zklamal a dočesal. A dočesal ku své vlastní škodě a zahodil lehkomyšlně možnost sytit se při tom česání na čerstvém vzduchu ovocem. Holt jsem byl pitomeček a fajnovka...

Nu a někdy tak na podzim roku 1949 se začínalo proslýchat, že i do Švýcarska se má dostavit nějaká australská komise. Nastražil jsem uši. (Pokračování)

.....
: A Lady 63½ wishes to communicate with a Czech gentleman 54 to 64 years old, :
: single, widowed or divorced with a view to friendship and long term relationship. :
: I am a widow and have 5 grown up children. I have mousie brown hair with some :
: grey, fair complexion, blue eyes. I am 1.53m in height or 5 feet tall. :
: Please ring Thelma on 0419 863 668. :
: Dáma ve věku 63½ let by se ráda seznámila s českým mužem 54 až 64 letým :
: svobodným, ovdovělým nebo rozvedeným s perspektivou přátelství a dlouholetého :
: vztahu. Jsem vdova s 5 dospělými dětmi. Mám šedohnědé vlasy částečně :
: prokvetlé, světlou pleť a modré oči. Jsem 1.53m neboli 5 stop vysoká. :
: Prosím volejte Thelmu na 0419 863 668. :
:.....

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Ej od Buchlova větor věje... Éj od Buchlováá větóór vějéé... A vy že necítíte jak to fičí? Že prý jsem svatosvatě přislíbil ponořit se do lidových písní Moravy a že jsem se do sud do nich nijak neponořil... Nu, spískal jsem si tu šlamastiku sám a sám. Nebo spíše nadrobil jsem si to. Měl jsem se držet svého pražského kopyta a nevrát Moravanům do jejich skrývaček. Ale slib je slib, to víme. Čím to ale nakousnout, nebo s čím pokračovat po tom dramatickém Buchlovu? Začít však nějakým již tak ozpívaným a banálním textem jako je třeba ta Moravo, Moravo, Moravěnko milá, takovou myšlenku jsem věru musel zapudit ještě nežli se vylíhla... Takže. Moravěnko milá, co z tebe pochází ta chasa ušlechtilá, sama jistě uznáváš, že to zní přece jen trochu uměle, nějak moc uměle a i jakoby příliš česky, jako by si to byli Češi sami vymysleli. A když se ten popěvek potom dozpívá k tomu „ach jaké potomstvo rodí půda tvoje...“, to už vůbec nijak lidově nezní. Zejména uvážíme-li, že když si v Praze na kopci Vítkově kdysi postavili tu obrovitou sochu Jana Žižky s palcátem v ruce a na koni, ti pro radní Pražané sice na tom koni mohli pak oči nechat, ale chtěli si mermomocí do Moravanů nejapně šfouchnout, to potomstvo přeměnili na koňstvo. Zaměnili si to na „...jaké to koňstvo rodí půda Tvoje“ – on ten sochař měl totiž jako model hřebce ze státního hřebčince v Tlumačově na Slovácku a Pražákům to holt nedalo a tak se to koňstvo dostalo tam kam se dostat nemělo – nu, ani potomstvo ani koňstvo do lidových písní z Moravy prostě stejně nemůže patřit. Jak tedy vidíte, zaplétám se stále hlouběji a beznadějněji, já Pražák moravských písní nedosti znalý, stále hlouběji a zoufaleji do těch moravských tajnůstek. Abych z nich vybředl a zachránil si alespoň kousínek své české cti, požádal jsem o záchranu jednu luznou hradištskou Moravanku sestru Marunku Daňkovou. Poklekl jsem před ní, pokornou suplikaci přednesl, pozvedl k ní roztouženě nebo spíše jen prosebně oko, a ona pochvilí že jako ano a ihned se roztočila kola mého počítače a vyskakovala tam jedna moravská lidovička za druhou, prostě dveře se netrhly a kdo to teď má třídít? Nuže, buchlovský větor zavál a už i dofičel, ne od Buchlovic, ne z Buchlovického zámku, alebrž přímo z trosek hradu Buchlova on dofičel. A hned taky zásluhou sestry Marunky stojíme na udatné půdě věrné Moravěnky. Neleňme tudíž – pardon: TOŽ neleňme, a do toho.

Jak přísní a důslední dovedli být moravští rodičové na svoje dcerečky dosvědčuje tato lidová moravská píseň, respektive prozrazují to její slova: „Z pravej strany hája šohaj se k nám brává, ešče u nás nebyl, už ňa zaňho bráňá.“ Té rodičovské přísnosti! Chudák šohaj se třeba jen snažil nějak té dívčině se přiblížit, třeba i naprosto bez jakéhokoli nekalého úmyslu, a už má to děvče zapověděno se k němu vůbec mít. Nu, možná že ti rodičové i dobře věděli, proč a čemu zabránit. Protože, jak píseň dále praví, Nebraňte nebraňte, šak nezabráňte, dali sme si slovo, vy o tom nevíte. Nebo že by se třeba ten hoch byl rodičům šel jen formálně představit? Ale kdepak moravští rodičové, ti vědí vždycky svoje! Ale je tu hned i hrozba. Dyž tobě dušo má za ňa jít nedajú, prohlašuje jeden z těch mladých, jímž je bráněno setkávat se, my se odeberem k tichému Dunaju. Možná tedy, že těm takto ohromeným rodičům hrozbou dvojnásobně sebevraždy přece jen zjihlo srdce. Žádné tedy příště špásy když je vidět docházet šohaja z pravej strany hája... Jak to všechno skončilo, to ovšem nevíme. Víme ale, že o tragiku nebývá nikdy nouze, a že s Dunajem žerty nikdy nejsou. I když je ten Dunaj z Moravy trošinku z ruky.

Obraťme ale list k jinému vodstvu. Že prý Okolo Hradišťa voděnka teče, ide k nám šohajek cosi ně nese (nikoli mně, nese to jen „ně“) prozrazuje nám horlivě zase jiná dívčina z Moravského Slovácka. No a co to on asi nese? Nese ně lásku svázanú v šátku, dovídáme se vzápětí dále. Co jiného by taky nesl? Jsa však alespoň zčásti ukonejššen hřejivým pomyšlením, že můj kontrolní orgán, bdělá Marunka Daňková, obezřetně nahlíží svým bedlivým okem přes moje rameno do textu, znovu napínám ucho a namáčím pero. Milovala som ňa, bylo to špásem, nevěděl šohajek, že falešná sem. Nu povězte, čtenáři, není to odvaha milovat jen špásem? Falešná byla, ta švarná dívčina, nevěděl šohajek aká příčina. A na můj všetečný dotaz po oné „příčině“ mi Marunka podala smělé bytí pravděpodobné vysvětlení, z kterého jsem usoudil, že ta dívčina musela být asi nadmíru veselá, i když ve svých citech poněkud nestálá. A brala to na lehkou váhu, tedy ona dívčina. Pronesla to zcela ležerně, jako mýr nichts dýr nichts. Odporovat takovému mínění Pražák-pozorovatel dost dobře nemůže, tož toho raději nechme... Jiná moravská píseň naopak nabádá další dívčinu, a to velmi prozí-

ravě, „nepuštěj si milá, hojaja, zvečera synečka, duša má...“. Ona nicméně běduje a vysvětluje „...jak ho nemám pustit, když tak pěkně prosí...“. Bodejť by neprosil, usmíváte se, ale ona ta divčina, zřejmě všemi mastmi mazaná, měla nakonec přece jen navrch, jak plyne z další sloky. Ta nám pravi, že „...povídali jsme si mezi zelenýma, že my se vezmeme hojajá, na ty naše hody duša má.“ Takže to nakonec – doufejme – dopadlo dobře, ruka byla v rukávě díky obratné diplomacii obratné divčiny, ale hoch měl po svobodě. Proč si a kde si a jak si „povídali mezi zelenýma“, to je nám, žel, zamlčeno... Že cannabis se po moravsku poví „konopa“ vědět asi nebudete, zůstaňme tedy raději při pouhém konopí. To konopí, ten len, ta opět další moravská dívka nemočila a žabka jí tedy do kapsy nevskočila a vskočit ani nemohla, ale přáním se meze nekladou. „Konopa, konopa, zelená konopa, hojakdo že večer na okno zaťuká?“ propěvuje si ta roztoužená mladice. Odpověď ona ale už zná, ta otrlá prostopášnice. Ví si svoje. „Zaťuká, zaťuká šohajek volací, zalúbily sa mu moje černé oči.“ A je to venku. Ovšemže moravští šohajové neťukají jen na okénka. Oni milují i přírodu. Vy nevěříte? Jen si poslechnout tu „U Hradišťa na trávníčku“. Jenže u Hradišťa na trávníčku jde o cosi jiného. Tam jde o krk. Protože u Hradišťa na trávníčku tam stavjajú šibeničku. Morcec hadry, povzdychne si nemoravský posluchač. Šibenička rovno stojí – nu dobře, dobře, rovno stojí, ale koho že to budou věšet? Piseň dále napovídá, že „šohaj sa jí nic nebojí“. Je to přece Moravák, pomyslíme si, ten se nebojí ničeho, ani rovně postavené šibenice. To Čech by už začal vyjednávat, dohadovat se, licitovat. Moravský šuhaj se ale zřejmě nemá bát čeho. Neboť: „...Nebojí sa, není vinen, celá obec stojí při něm. Celá obec, dědina, aj ta jeho rozmilá...“. No jó obec, dědina, není vinen, tuhle písničku mohli nakrásně zpívat za císaře pána. Ale ve dvacátém století to už dávno a dávno neplatilo. Jakápak vina nevina, jakápak dědina. Budeš viset až budeš černej, kamaráde a basta. Nepletme sem však politiku. Nu, U Hradišťa na trávníčku šibeničku sice postavili, víme už, že se jí šohaj nebál, že se za něho postavila solidárně celá komunita včetně jeho milé roztomilé – ale jak to dopadlo, to jsme se nedověděli. I Marunka Daňková nebyla s to zazpívat další sloku, že prý jiné sloky není a nikdy asi nebylo. Tož jsme si to nerozházeli ani s císařem pánem, ale hlavně zde nutno zdůraznit, že šuhaj se nebál, pro šibeničky že on měl uděláno.

A jak tak tu Marunku s rozkoší poslouchám a visím na jejich rtech, tedy, aby ale bylo zcela jasno, napínám uši, aby mně neušla ani jediná sloka, najednou mě napadá, že oni ti Moravané vlastně nemají nic třitaktového, valčíkového. Jako třeba Na tý louce zelený, Když jsi k nám chodíval přes ty lesy nebo Červená modrá fiala – to jsou valčíčky jako trojčičky, že? A Moraváci že by na valčíky byli nějak zanevřeli? A hned si ale zase povídám, ona je ta Marunka z Moravského Slovácka, a tam kolem toho Hradišťa se holt asi kór tak moc nevalčíkuje. Oni jsou spíš na ty tyhlety synkopy. Nu a hned si potichoune zabrouknu Rožnovské hodiny – Rožnov je přece hodně na severu. Ale nic. Takže Bezkyde, Bezkyde – a zase nic. Nu, utěšuju se, ten Bezkyd je spíš jako do pochodu a možná, že si ho vůbec nějak složili Češi, aby udělali bratrům Moravanům radost. Jenže ono nic, pořád nic a nic. Tráva neroste, enem za vodú (buhví proč by měla tráva růst jenom za vodou?) tam kde rožnovští mládenci idú... A zase nic. Co třeba Chodíme chodíme hore po dědině... že by ani ti chlapeci Vlčnovjané, jak Horňané tak Dolňané, nebyli na nějakéj ten valčíček, ozývá se ve mně podiv, vždyť oni ti Moravané mají do té Vídně jen skok a rodině Straussů museli nahlížet přímo do partitury. A o valčíku ani potuchy? Marunka nic, já nic – ale kdoví, třeba se s tou valčíkovou melodií ozve hodojaký moravský čtenář. Nebo že bychom, nebo že bychom... Nebo že by to byla opravdu novinka? Člověk nikdy neví. Oni ti pobaroknělí a natříčtvrtečkovaní Čížové dovedou splíst i čerta s ďáblem. A Slovensko je jen kousinínek přes ty Bílé Karpaty a ani na tom Slovensku se v lidových písních asi moc nevalčíkuje. ... A tendlencten Šindler je Pražák, tak pozor naňho... Kdyby ho jen tak ten buchlovský větor byl vzal s sebou, bylo by to. Všimli jste si, že on nepřišel ani s jedinou hanáčkou? Jako třeba Ovázal koničky o soché jedličky? Prosim vás, komu záleží dnes na valčíku? Ať on ten pražský pomýlenec, ten šmodrcha, ať on raději pro příště nechá Moravu Moravou a hned bude pokoj. Ten zatrachtilec, ten hodojaký Čížek proradný. A vůbec. Tu vídeňskou rodinu Straussovíc ať on nám neplete do moravských popěvků.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

ESTÉBÁČCI GARYKA DUTKY

Bořek Šindler

Mistr českého jazyka, autor několika literárních drahokamů včetně knihy z australského prostředí *Slečno*, ras přichází, držitel české státní ceny za literaturu, scenárista, režisér a dramaturg Edgar Dutka nám nemůže být neznám. Nejen proto, že náš *Věstník* již dříve přinesl několik ukázek z jeho literární práce a třeba ani proto, že občas poctivá břehy našeho světadilu svojí přítomností. Žila zde v Sydney mezi námi po několik desetiletí jeho statečná matka Dora a Garyk dovedl z jejího prostředí vykouzlit tolik dinkumaussiemů, že by Australané jen jen zírali, kdyby jen tušili, co takový dinkum Čížek umí o jejich životě a bez jejich pomoci vytvořit. Nu, snad přijde den, kdy k překladům do angličtiny dojde. A proč Garyk a proč ne Edgar? Protože ho zde všichni přátelé jeho maminky znali jen pod jménem Garyk. Nežil s ní zde, všichni ho ale z jejího vyprávění dobře znali, a když se tu konečně po sovětské invasi na rok objevil, stal se jakoby jedním z osmačtyřicátníků, jakoby jedním z nás a Austrálie mu učarovala.

Jeho posledním literárním výtvozem je kniha *Dvanáct nejkrásnějších pohádek*. Figurují v ní skřítkové *Estebáčci* nebo též *Kazisvěti* a ty pohádky jsou nejkrásnější proto, že v žádné z nich ti skřeti nakonec nezvítězí. Naopak, jsou zdrceni a poraženi. Tedy tak zdrceni a tak poraženi jak dodnes v české skutečnosti dosud zdrceni a poraženi nebyli, ač být mohli. Kdože jsou Dutkovi skřítkové *Estebáčci*? On sám je v pohádce *Dvojčata* charakterisuje takto: „Nesnesou, aby na světě bylo dobře. Pro skřítky *Estebáčky* je dobře, když je všem zle. Jsou mrňaví srdcem. Lid dokonce tvrdí, že žádné srdce nemají, že jsou to malé zrůdičky, které mají místo krve oacet...“. Však my všichni ty skřítky *Estebáčky* dobře známe a nikoli jen z Dutkových pohádek. Dočteme se i o *Kágebáčcích*, blízkých příbuzných *Estebáčků*. Všimněte si ale prosím, jak on ten Dutka dovede zdrobnit i takový výraz jakým je *zrůda*. *Kočička*, *myška*, *pacička* – ale *zrůdička*? To není ovšem všechno, protože na stránce 161 shledáme i další Dutkův originálek – *strpeničko!* *Strpení* – *strpeničko*. Vždycky jsem tvrdil, že čeština dovede zdrobnit i obra, a že čeští spisovatelé se v diminutivech přímo shlížejí a další důkazy teď nalézám ve skřítcích *Estebáčcích*. Dutkova literární mluva udivuje čtenáře svou originalitou, a nazval bych ji „*dutkovštinou*“. Je to jazyk někoho s kým se život nebabral, s nímž život nesmlouvavě zatočil, s nímž si dovolil vymést všechny kouty a komu nemusí a ani nemůže nikdo mnoho vyprávět. Krása a hloubka Dutkova vyprávění je právě též ukryta v jednotlivých úsecích, větách, obratech. „Lidé jsou takoví i makovi, ba i tvarohoví a povidloví, někteří jsou kyselí jak nezralý rybíz či zimní jablka v létě, někteří nosí v sobě tvrdou pecku. Jiní jsou červy prožraní až hanba. Prostě každý jsme uvnitř jiný a to se vždycky pozná až při lámání chleba...“ – čtme v pohádce *Vousy na loket a člověk na píď*.

Touto knihou znovu prokázané mistrovství české řeči budiž dalším důkazem, že zbolševisovaná čeština nesrazila naši mateřštinu na kolena a že dovede obhajovat svoji důstojnost i v moři jazykových banalit. Byli a žili skřítkové *Estebáčkové* i jinde, ale jmenovali se jinak. V neposlední řadě tedy spočívá zásluha této knihy i v tom, že její autor vyzdvihl písmeno „e“ jako prvé písmeno nového a typicky českého slova. Však dobře víme, že naše řeč kromě nějakého toho ejhle a ejchuchů nemá vlastně slov počínajících písmenem „e“, kromě cizích odvozenin.

Knihu výrazně a se zřejmým porozuměním pro obsah ilustrovala a graficky upravila autorova dcera Dora Dutková, absolventka školy ilustrace a grafiky, a Dora po sydneyjské babičce. Vydala *Mladá fronta* v Praze v roce 2009.

(Dutkova povídka „*Dvojčata*“ je otištěna v tomto čísle na straně 30.)

SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL

OCTOBER 3, 17 & 31; NOVEMBER 14 & 28;

DECEMBER 12

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

Aerobics: Every Tuesday night 8.00 pm.
Nohejbal: RING JERRY Mob. 0407 940 570 EVENINGS ONLY
Volejbal: Young team: RING DANIEL 0402 477 744
Friday team: Every Friday night 8 pm
Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm on the dates
advertised on the pages of this issue.

Children: Call Jane 0438 014 125

Other sport activities: Any time by arrangement to fit-in with the above.
FOR HALL BOOKINGS RING PETER Mob. 0429 927 388

Restaurant / Dining:

Our restaurant is temporarily closed while we are looking for suitably qualified and experienced people capable of running and managing it properly. PLEASE SEND WRITTEN APPLICATIONS TO Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Cres, Frenchs Forest 2086

FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK", SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel \$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

Celá stránka \$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

